

ЗАКОН за биологичното разнообразие

Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г. кн. 9/2002 г., стр. 49 т. 5, р. 4, № 410

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България.

(2) Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

(3) Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите.

Чл. 2. Този закон цели:

1. опазването на представителни за Република България и за Европа типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни и животински видове в рамките на Национална екологична мрежа;
2. опазването на защитените растителни и животински видове от флората и фауната на Република България, както и на тези, които са обект на ползване и търговия;
3. опазването на генетичните ресурси и разнообразието на растителни и животински видове извън естествената им среда;
4. регулиране на въвеждането на неместни и повторното въвеждане на местни растителни и животински видове в природата;
5. регулиране на търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна;
6. опазването на вековни и забележителни дървета.

Глава втора НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА

Раздел I Общи положения

Чл. 3. (1) Държавата изгражда Национална екологична мрежа, включваща:

1. защитени зони, в които могат да участват защитени територии;
2. защитени територии, които не попадат в защитените зони;
3. буферни зони около защитени територии.

(2) В Националната екологична мрежа приоритетно се включват КОРИНЕ места, Рамсарски места и орнитологични важни места.

Чл. 4. Националната екологична мрежа цели:

1. дългосрочното опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие;

2. осигуряването на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линееене и зимуване на дивите животни;
3. създаването на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове;
4. участието на Република България в европейските и световните екологични мрежи;
5. ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии.

Раздел II

Защитени зони

Чл. 5. Защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение.

Чл. 6. (1) Защитени зони се обявяват за:

1. опазване на типовете природни местообитания, посочени в приложение № 1;
2. опазване на местообитания на видовете растения и животни (без птици), посочени в приложение № 2;
3. опазване на местообитания на видовете птици, посочени в приложение № 2;
4. опазване на територии, в които по време на размножаване, линееене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици от видове, извън тези, посочени в приложение № 2.

(2) Застрашените от изчезване типове природни местообитания, включени в приложение № 1, са приоритетни за опазване.

(3) Застрашените от изчезване растителни и животински видове, включени в приложение № 2, са приоритетни за опазване.

Чл. 7. (1) Териториите, включващи типове природни местообитания от приложение № 1, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. степен на представеност на природния тип местообитание за съответната територия;
2. площ на територията, заета от природния тип местообитание в сравнение с общата площ, заета от същия тип природно местообитание в границите на Република България;
3. степен на съхраненост на структурата и функциите на съответния тип природно местообитание и възможности за тяхното възстановяване;
4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния тип природно местообитание, въз основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(2) Териториите, включващи местообитания на видовете от приложение № 2, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и плътност на популацията на вида, обитаваща територията, в сравнение с размерите и плътността на популацията на същия вид в Република България;
2. степен на съхраненост на характерните черти на местообитанието, които са от значение за съответния вид и възможности за тяхното възстановяване;
3. степен на изолираност на популацията, обитаваща територията по отношение на основния район на разпространение на вида;

4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид, въз основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(3) Териториите, включващи местообитания на видовете птици от приложение № 2, и териториите по чл. 6, ал. 1, т. 4 се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и/или плътност на популацията на вида по време на гнездене, зимуване или миграция в сравнение с размера и/или плътността на популацията на същия вид в Европа и в Република България;

2. степен на представеност на местообитанието от значение за вида в съответната територия;

3. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид въз основа на величината на показателите по т. 1 и 2.

Раздел III

Обявяване и промени в защитените зони

Чл. 8. (1) Министерството на околната среда и водите осигурява проучването, оценката и изготвянето на документации за териториите по чл. 7, които съдържат:

1. наименование;
2. предназначение на обекта;
3. площно разпределение на горите, земите и водните площи;
4. попълнени стандартни форми с данни и оценки;
5. картен материал.

(2) Предложения за териториите - предмет на проучване по ал. 1, могат да правят и други държавни органи, научни и обществени организации.

Чл. 9. (1) След изготвянето на документацията по чл. 8 за териториите по отделни райони Министерството на околната среда и водите обявява деня и мястото за провеждане на обществено обсъждане чрез средства за масово осведомяване, но не по-късно от 30 дни преди датата на обсъждането.

(2) За обществените обсъждания по ал. 1 се канят представители на заинтересуваните министерства и ведомства, на съответните областни администрации и общини, научни и академични институти, екологични и обществени организации.

(3) За становищата и предложенията от обществените обсъждания се водят протоколи, които се прилагат към документациите по чл. 8.

Чл. 10. (1) В срок до шест месеца след приключване на обществените обсъждания по чл. 9 Министерството на околната среда и водите изготвя проект на списък на защитени зони, който заедно с документациите и протоколите от обществените обсъждания се внася за разглеждане на заседание на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) Националният съвет по биологичното разнообразие предлага на министъра на околната среда и водите да внесе списъка в Министерския съвет за приемане.

(3) В срок до шест месеца от заседанието на Националния съвет по биологичното разнообразие министърът на околната среда и водите внася списъка по ал. 1 в Министерския съвет.

(4) Решението на Министерския съвет и списъкът се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 11. (1) За защитени зони се обявяват територии, включени в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) Обявяването на защитените зони и промените в тях се извършват от министъра на околната среда и водите.

Чл. 12. (1) Министърът на околната среда и водите издава заповед за обявяване на съответната защитена зона.

(2) В заповедта по ал. 1 се посочват:

1. основанието за нейното издаване;
2. наименованието и местоположението на защитената зона;
3. предназначението на защитената зона;
4. общата площ и описание на горите, земите и водните площи, включени в защитената зона.

Чл. 13. Обявяването на защитената зона не променя собствеността върху земите, горите и водните площи в тях.

Чл. 14. За защитените територии, попадащи в границите на защитени зони, се прилага Законът за защитените територии.

Чл. 15. За паметниците на културата, попадащи в границите на защитени зони, се прилага Законът за паметниците на културата и музеите.

Чл. 16. (1) Промените в защитените зони са:

1. увеличение на площта;
2. намаление на площта;
3. заличаване.

(2) За промените по ал. 1 се прилагат чл. 9 и 10.

(3) За промените по ал. 1 министърът на околната среда и водите издава заповед.

(4) Обявяване на нови защитени зони се извършва по реда на чл. 9, 10, 11 и 12.

Чл. 17. Заповедите по чл. 12, ал. 1 и чл. 16, ал. 3 се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 18. За обявените защитени зони и промените в тях Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистри.

Чл. 19. Когато съществува опасност от увреждане на територии от списъка по чл. 10, ал. 4, преди да са обявени за защитени зони, министърът на околната среда и водите може със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забрани или ограничи отделни действия в тях за срок до две години, с изключение на обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили.

Раздел IV

Буферни зони

Чл. 20. (1) За буферни зони се обявяват зони около резерватите, поддържаните резервати и влажните зони, които са защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии и непопадащи в националните паркове.

(2) Буферните зони са предназначени да ограничават антропогенното въздействие върху защитените територии по ал. 1.

Чл. 21. Регионалните инспекции по околната среда и водите подготвят документация за обявяване на буферна зона, включваща:

1. описание на земите, горите и водните площи, попадащи в буферната зона;
2. карта на защитената територия и предлаганата буферна зона около нея;
3. предложение за режима на буферната зона.

Чл. 22. (1) Директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите назначават комисия с представители на заинтересуваните териториални органи на

изпълнителната власт, общините, неправителствени организации и собствениците на земи, гори и водни площи.

(2) Комисията по ал. 1 изготвя протокол с предложение до министъра на околната среда и водите за границите и режимите на буферната зона.

(3) В случаите, когато буферните зони се обявяват едновременно със защитените територии, се прилагат процедурите, предвидени в Закона за защитените територии.

Чл. 23. (1) Протоколът по чл. 22, ал. 2 и коригираната при необходимост документация по чл. 21 се изпращат в Министерството на околната среда и водите.

(2) Министърът на околната среда и водите издава заповед за обявяване на буферната зона след съгласуване със заинтересуваните ведомства.

(3) Със заповедта по ал. 2 се забраняват или ограничават отделни дейности или строителство, които биха повлияли неблагоприятно върху състоянието и предназначението на защитените територии.

(4) Заповедта по ал. 2 се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 24. Обявяването на буферни зони не води до промяна на собствеността на земите, горите и водните площи, включени в тях.

Чл. 25. (1) Промените в буферните зони са:

1. увеличение на площта;
2. намаление на площта;
3. промени в режима на дейностите;
4. заличаване в случай на заличаване на защитената територия, към която е обявена.

(2) Промените по ал. 1 се извършват по реда на чл. 21, 22 и 23.

Чл. 26. За обявените буферни зони и промените в тях Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистри.

Раздел V

Планове за управление и устройствени планове и проекти

Чл. 27. Планове за управление се разработват за:

1. защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1;
2. буферните зони по чл. 3, ал. 1, т. 3, като неразделна част от плановете за управление на съответните защитени територии.

Чл. 28. Плановете за управление по чл. 27 се възлагат и утвърждават при условията и по реда на глава четвърта, раздел II от Закона за защитените територии в зависимост от категорията на защитената територия. За защитените зони, когато в тях не са включени защитени територии, се прилагат разпоредбите на чл. 58, 61 и 62 от Закона за защитените територии.

Чл. 29. (1) В плановете за управление по чл. 27 се предвиждат мерки, които целят предотвратяване на влошаването на условията в типовете природни местообитания и в местообитанията на видовете, както и на застрашаването и обезпокояването на видовете, за опазването на които са обявени съответните защитени зони.

(2) Мерките по ал. 1 включват:

1. забрана или ограничаване на дейности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти - предмет на защита;
2. превантивни действия за избягване на предсказуеми неблагоприятни събития;
3. поддържащи, направляващи и регулиращи дейности;

4. възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове или на популации на растителни и животински видове;

5. осъществяване на научни изследвания, образователна дейност и мониторинг.

(3) При определяне на мерките по ал. 2 при възможност се вземат предвид:

1. регионалните и местните особености, освен тези за опазване на биологичното разнообразие, както и изискванията на обществото;

2. устойчивото ползване на възобновимите ресурси.

Чл. 30. (1) Устройствените планове, устройствените проекти за горите и регионалните програми, разработвани по реда на други закони, се съобразяват с мерките по чл. 29.

(2) За осигуряване на връзките между защитените зони в плановете и проектите по ал. 1 се включват мерки и дейности за опазване на елементите на ландшафта, които въз основа на своята линейна и непрекъсната структура или свързваща функция са значими за миграцията, географското разпространение и генетичния обмен в растителните и животинските популации и видове.

(3) Основни елементи на ландшафта по ал. 2 са:

1. реки и техните брегове и оводнени стари речни корита;

2. естествени блата, езера, преовлажнени ливади и други влажни зони;

3. пещери, скални венци и стени и дюни;

4. седловини и други естествени територии, свързващи отделни планински масиви;

5. полски синори, полезащитни пояси, ливади и пасища;

6. заливни речни тераси и крайречна растителност;

7. гори, разположени до 500 м надморска височина.

Чл. 31. (1) Плановете и програмите по чл. 30, ал. 1 и инвестиционните предложения, които не са непосредствено свързани с управлението на защитените зони или не са необходими за това, но които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони, се оценяват за съвместимостта им с определените цели в заповедите по чл. 12, ал. 1. За плановете и програмите се извършва екологична оценка, а за инвестиционните предложения, включени в приложения № 1 и 2 на Закона за опазване на околната среда - оценка на въздействието върху околната среда, по реда на същия закон.

(2) За инвестиционните предложения, извън случаите по ал. 1, може да се извършва оценка на въздействието върху околната среда по ред, определен с наредба на Министерския съвет.

Чл. 32. Положително становище по екологичната оценка за планове и програми и положително решение по оценка на въздействие върху околната среда за инвестиционни предложения се издават по реда на Закона за опазване на околната среда само когато се установи, че защитената зона няма да бъде значително увредена.

Чл. 33. (1) Изключение от разпоредбата на чл. 32 се допуска само по причини от първостепенен обществен интерес и когато не е налице друго алтернативно решение.

(2) Ако съответната защитена зона включва приоритетен тип природно местообитание и/или местообитание на приоритетен вид, то за осъществяване на изключението по ал. 1 могат да бъдат валидни само съображения във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда.

Чл. 34. (1) В случаите по чл. 33 Министерството на околната среда и водите взема компенсиращи мерки за осигуряване на целостта на Националната екологична мрежа, независимо от фазата на реализация на плана или проекта.

(2) Мерките по ал. 1 се състоят в опазване или възстановяване на същия тип природно местообитание или местообитание на същия растителен или животински вид:

1. на друго място в увредената защитена зона;
2. в разширение на същата или разширение на друга защитена зона;
3. в нова защитена зона.

(3) Разходите по осъществяване на мерките по ал. 1 се поемат от инвеститора на плана или проекта.

Глава трета **ОПАЗВАНЕ НА РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ**

Раздел I **Общи положения**

Чл. 35. Растителните и животинските видове от дивата флора и фауна на Република България се опазват в естествената им среда чрез:

1. съхраняване на техните местообитания в Националната екологична мрежа;
2. поставяне на видовете под режим на защита или на регулирано ползване;
3. поддържане или възстановяване на условията в местообитанията, съобразно екологичните изисквания на съответния вид;
4. разработване и прилагане на планове за действие за видове с различна степен на застрашеност;
5. повторно въвеждане в природата на изчезнали видове и попълване на популациите на редки и застрашени видове;
6. контрол и регулиране на неместни видове, които са или биха могли да бъдат въведени целенасочено или случайно в природата и застрашават местни видове.

Чл. 36. В допълнение към мерките по чл. 35 се прилагат и мерки за опазването на растителните и животинските видове от дивата флора и фауна извън естествената им среда чрез отглеждане на екземпляри и съхраняване на генетичен материал при контролирани от човека условия.

Раздел II **Защитени растителни и животински видове**

Чл. 37. За защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в приложение № 3.

Чл. 38. (1) За животинските видове от приложение № 3 се забраняват:

1. всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;
2. преследване и обезпокояване, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция;
3. унищожаване или вземане на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени; разрушаване, увреждане или преместване на гнезда;
4. увреждане или унищожаване на места за размножаване, почивка и струпване по време на миграция;

5. вземане на намерени мъртви екземпляри;
6. притежаване, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на взети от природата екземпляри;
7. препариране, притежаване, излагане на публични места, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на препарирани екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1, т. 1, 2, 6 и 7 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на животните.

Чл. 39. (1) Лице, което е намерило ранен или мъртъв екземпляр, без умисъл е ранило или убило екземпляр от животински вид от приложение № 3, е длъжно при спазване на разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 5 да уведоми за това най-близката регионална инспекция по околната среда и водите или държавно лесничейство.

(2) По преценка на регионалната инспекция по околната среда и водите или държавното лесничейство и в зависимост от състоянието му екземплярът:

1. се пуска на свобода в подходящ район;
2. се изпраща за лечение или отглеждане в спасителен център или зоологическа градина;
3. се предоставя на научно или учебно заведение или природонаучен музей за изследване или попълване на учебни сбирки;
4. се оставя на мястото, където е намерен или убит.

(3) За разпореждането с екземпляра по ал. 2 се съставя протокол, който се изпраща в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 40. (1) За растителните видове от приложение № 3 се забраняват:

1. брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение;
2. притежаването, пренасянето, превозването, изнасянето зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

Раздел III

Регулирано ползване на растителни и животински видове

Чл. 41. (1) Под режим на опазване и регулирано ползване от природата се поставят видовете диви животни и растения, посочени в приложение № 4.

(2) В зависимост от състоянието на популациите и биологичните изисквания на отделните видове от приложение № 4 режимите и условията за ползването им обхващат:

1. предписания за достъп до определени райони;
2. временна или местна забрана за ползване на вида или определени популации;
3. срокове, правила и методи за ползване;
4. въвеждане на разрешителен режим или определяне на квоти за ползване на екземпляри;
5. условия за покупка, продажба, притежаване, предлагане за продажба или транспортиране с цел продажба или изнасяне зад граница на екземпляри или части от тях;
6. условия за отглеждане и размножаване на животински и растителни видове при контролирани от човека условия.

(3) За видовете птици от приложение № 4 се забраняват:

1. ловуването и обезпокояването в сезона на размножаване и отглеждане на малките, както и по време на завръщане на мигриращите птици в местата на отглеждане на малките;

2. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;

3. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени.

Чл. 42. (1) Режимите и условията по чл. 41, ал. 2, отнасящи се за риби и ловни видове от приложение № 4, се въвеждат със заповеди на министрите на земеделието и горите и на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

(2) За останалите животински и растителни видове от приложение № 4 режимите и условията за опазване и ползване по чл. 41, ал. 2 се въвеждат със заповеди на министъра на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 43. Заповедите по чл. 42 се издават след обсъждане със заинтересуваните централни ведомства, обществени организации и браншови организации на ползватели, а в случаите на регионална или местна забрана за ползване - и със съответните областни управители и кметове на общини.

Раздел IV

Забранени методи, уреди и средства за улавяне и убиване

Чл. 44. (1) При улавяне или убиване на екземпляри от видове от приложение № 4 се забранява използването на неселективните уреди, средства и методи, посочени в приложение № 5.

(2) Забраната по ал. 1 важи и за животинските видове от приложение № 3 и видовете птици по чл. 45 в случаите на разрешено изключение по реда на чл. 49.

Раздел V

Опазване на птици, срещащи се в диво състояние

Чл. 45. Всички видове птици извън тези по приложения № 3 и 4, естествено срещащи се в диво състояние на територията на Република България, подлежат на опазване и контрол с оглед поддържане популациите им в благоприятно състояние.

Чл. 46. За птиците по чл. 45 се забраняват:

1. улавянето или убиването на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;

2. задържането на екземпляри;

3. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;

4. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени;

5. обезпокояването, особено през периода на размножаване и отглеждане на малките.

Чл. 47. (1) За всички видове диви птици извън тези по приложение № 3 се забраняват задържането с цел търговия, транспортът с цел търговия, предлагането за продажба и продажбата на живи или умрели птици или каквито и да е различни части или продукти от такива птици.

(2) Алинея 1 не се отнася за видовете птици, посочени в приложение № 6, като дейностите по ал. 1 могат да се извършват само при доказване, че птиците са били законно убити, уловени или придобити по друг законен начин.

Раздел VI Изключения

Чл. 48. (1) Изключения от забраните по чл. 38, 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46 и чл. 47, ал. 1 се допускат само когато няма друго алтернативно решение и при условие, че популациите на засегнатия вид не са увредени в областта на естественото им разпространение и са в благоприятно състояние.

(2) Изключенията по ал. 1 се допускат в следните случаи:

1. за защита на видове от дивата флора и фауна и за запазване на природни местообитания;
2. за предпазване от сериозно увреждане на селскостопански култури, добитък, гори, води, рибарници и други видове имоти;
3. в интерес на общественото здраве и безопасност, включително на въздушния транспорт или други причини от първостепенен обществен интерес;
4. за целите на научните изследвания и обучението при въвеждане или повторно въвеждане на видове и на необходимата за тези цел селекция, включително и изкуственото размножаване на растения.

(3) В случаите по ал. 2, когато се засягат видове от приложение № 3, изключенията се допускат само за ограничен брой екземпляри.

Чл. 49. (1) Изключенията по чл. 48 се допускат с писмено разрешение на:

1. министъра на околната среда и водите - за видовете от приложение № 3;
2. министъра на земеделието и горите и началника на Националното управление по горите, съответно - за рибите и ловните видове от приложение № 4 след съгласуване с министъра на околната среда и водите;
3. министъра на околната среда и водите - за останалите видове от приложение № 4 и за птиците по чл. 45.

(2) В разрешителното по ал. 1 се определят видовете, броят на екземплярите, времето и мястото, уредите, средствата и методите, начинът за разпореждане с екземпляра и други условия, при които се допуска изключението, както и органът или лицето, натоварено да осъществява контрола по спазването на условията.

Чл. 50. (1) Разрешително по чл. 49, ал. 1 не се изисква за изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70.

(2) В случаите по ал. 1 се издава само разрешително за износ по реда на глава четвърта.

Чл. 51. Условията и редът за издаване на разрешителните по чл. 49, ал. 1 се определят с наредба, утвърдена от министрите на околната среда и водите и на земеделието и горите.

Раздел VII Планове за действие за растителни и животински видове

Чл. 52. Планове за действие за растителни и животински видове се разработват задължително, когато се установи, че:

1. видът е застрашен в международен мащаб и за опазването му са необходими мерки в цялата област на неговото естествено разпространение;
2. състоянието на популацията на вида в Република България или в отделни региони не е благоприятно;

3. въведен в природата неместен вид въздейства неблагоприятно върху условията на природните местообитания или върху състоянието на местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 53. При условията на чл. 52 с предимство се разработват планове за действие за:

1. приоритетни видове от приложение № 2;
2. защитени растителни и животински видове от приложение № 3;
3. видове - предмет на регулирано ползване от приложение № 4;
4. видове - предмет на повторно въвеждане в природата.

Чл. 54. Плановете за действие обхващат:

1. описание на биологичните особености и екологични изисквания на вида;
2. оценка на разпространението и състоянието на популациите на вида, както и на условията в неговите природни местообитания;
3. данни за заплахите и лимитиращите фактори;
4. възстановителни, поддържащи и други природозащитни мерки за вида, включително мерки за опазване извън естествената му среда, ако се налагат такива;
5. възстановителни или поддържащи мерки за местообитанията на вида - предмет на плана;
6. мерки за наблюдение и контрол върху изпълнението и ефекта от осъществените дейности;
7. бюджет и график за реализиране на дейностите.

Чл. 55. (1) Изготвянето на планове за действие може да се възлага от:

1. министъра на околната среда и водите;
2. министъра на земеделието и горите или ръководителите на други заинтересувани държавни органи;
3. неправителствени организации.

(2) Органите и организациите по ал. 1, т. 2 и 3 съгласуват с Министерството на околната среда и водите заданията и проектите на плановете за действие.

Чл. 56. (1) Плановете за действие се внасят за разглеждане в Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) Плановете за действие се утвърждават от съответния компетентен орган по чл. 49, ал. 1 след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

Чл. 57. Условията и редът за разработване на планове за действие за видове се определят с наредба на министрите на околната среда и водите и на земеделието и горите.

Раздел VIII

Опазване на растителни и животински видове извън естествената им среда

Чл. 58. (1) Опазването на видовете извън естествената им среда включва:

1. отглеждане и размножаване на животни и растения при контролирани условия във вивариуми, зоологически или ботанически градини, дендрариуми, живи колекции;
2. създаване на банки за семена, полен, гамети, ембриони, тъканни и клетъчни култури и други колекции за съхраняване на растителни и животински генетични ресурси при специални условия.

(2) Действията по ал. 1 не включват прилагане на техники и методи, които водят до генетични изменения.

Чл. 59. Опазването по чл. 58, ал. 1 се прилага приоритетно за видове и други таксони, които са:

1. непосредствено застрашени от изчезване от естествените им местообитания на местно, национално или международно ниво;
2. от особен икономически интерес;
3. диви предшественици на културни сортове растения или примитивни породи животни;
4. подходящи за използване при повторно въвеждане в природата;
5. от специфичен интерес за науката - ендемити, реликти и други;
6. подходящи за привличане на обществения интерес към проблемите на опазването на биологичното разнообразие.

Чл. 60. (1) Опазването по чл. 58, ал. 1 може да се извършва от научни организации, юридически и физически лица.

(2) Организацията и лицата по ал. 1 са длъжни да:

1. документират образците/екземплярите, както и техния произход;
2. етикетират и маркират образците/екземплярите, когато това е възможно;
3. събират и поддържат информация по определени показатели за състоянието на колекциите, както и за технологиите и техниките за тяхното отглеждане и поддържане;
4. организират или участват в научни и други изследвания от значение за опазване и отглеждане на видовете, включително такива, свързани с повторното въвеждане в природата на диви видове;
5. предоставят размножителни материали от застрашени видове за възстановяване или повторно въвеждане в природата;
6. предоставят при договаряне размножителни материали от застрашени видове за създаване на насаждения за култивирано отглеждане на растения и ферми за отглеждане на животни;
7. обменят информация с други институции с подобно предназначение и цели;
8. осигуряват обществен достъп до колекциите, информация за обществеността, свързана с видовете от колекциите, техните естествени местообитания и опазване на биологичното разнообразие;
9. провеждат образователна и възпитателна дейност;
10. подават необходимата информация за попълване и поддържане на регистрите по чл. 63.

(3) Освен задълженията по ал. 2 зоологическите градини са длъжни да:

1. настаняват животните при условия, които удовлетворяват техните биологични изисквания и изискванията за запазването и размножаването им;
2. осигуряват подходяща за отделните видове обстановка в местата, където те са затворени;
3. поддържат високо ниво на превантивни и лечебни ветеринарни грижи и хранене при отглеждането и развъждането на животните;
4. предприемат необходимите мерки за предотвратяване бягството на животни, за да бъдат избегнати възможни екологични заплахи за местните видове.

Чл. 61. (1) Минималните изисквания и условия, при които се отглеждат животни в зоологическите градини, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) В случай на прилагане на принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3 Министерството на околната среда и водите разпорежда поставянето на животните в

други зоологически градини или места, където са осигурени условията в наредбата по ал. 1 и по чл. 60, ал. 2 и 3.

Чл. 62. (1) Дейността в зоологическите градини се извършва въз основа на лиценз, издаден от Министерството на околната среда и водите, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) Лицензът по ал. 1 се издава само при спазване на изискванията на чл. 60, ал. 2 и 3 и тези в наредбата по чл. 61, ал. 1.

(3) При установяване на дейност на зоологическа градина без лиценз или в нарушение на изискванията и условията, при които е издаден лицензът, министърът на околната среда и водите:

1. предписва мерки и определя срок не по-дълъг от 2 години, в който зоологическата градина трябва да отстрани нарушенията, и/или

2. налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3.

(4) При неизпълнение на предписанията в определения по ал. 3, т. 1 срок министърът на околната среда и водите налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3 и/или т. 4.

Чл. 63. (1) Министерството на околната среда и водите води регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от диви видове от местната или чуждата флора и фауна.

(2) Министерството на земеделието и горите води ведомствен регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от видове от културната флора и фауна, както и на специализирани колекции от диви дървесни и храстови видове или ловни видове от местната или чуждата флора и фауна.

Чл. 64. Специализираните организации, които създават и поддържат "национални колекции", се определят с акт на Министерския съвет, когато:

1. изпълняват и/или координират дейности по национални или международни програми, свързани с генетични ресурси;

2. колекциите са предназначени за опазване и поддържане на значително таксономично разнообразие от световната флора и фауна, включително диви родственици на културни растения или примитивни породи и/или представляват стратегически ресурс поради значителното разнообразие от видове, сортове, породи, форми, линии, включително такива с местен произход и/или са еталонни по прилагане на поети от Република България международни задължения.

Чл. 65. Условията и редът за попълване, поддържане и обслужване на колекции, с изключение на тези, принадлежащи на физически лица, се определят с актове, издадени от ръководителите на организациите и юридическите лица по чл. 60, ал. 1.

Чл. 66. (1) Държавата е собственик на генетичните ресурси от естествената флора и фауна на Република България.

(2) Достъпът до ресурсите се осъществява при спазване на разпоредбите на този закон, а когато те са защитени от патент или други права на интелектуална собственост - и на специалното законодателство в тази област.

(3) Генетичните ресурси могат да бъдат предоставяни за използване от други държави въз основа на предварително договаряне в писмена форма на условията и начина за разпределение на ползите от него при взаимноизгодни условия, включващи:

1. цитиране на естествения произход на материала;

2. предоставяне от държавата ползвател на получени, свързани с тях или произтичащи от тях научни резултати и технологии;

3. възвръщане на част от средствата, получени при използване на материала, както и на продукти или изследвания, произтичащи от него с търговска цел;

4. участие в съвместни научни изследвания.

(4) Договарянето може да предвиди безвъзмездно предоставяне на генетични ресурси, когато те са предназначени за нетърговски цели: научни изследвания, обучение, опазване на биологичното разнообразие или на общественото здраве.

(5) Предоставянето на материалите за ползване от трети лица се извършва с писмено съгласие на собственика при спазване на разпоредбите на ал. 2, 3 и 4.

(6) Условието и редът за предоставяне на достъп до генетични ресурси се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Раздел IX

Въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата

Чл. 67. (1) Въвеждането в природата, както и вносът с цел развъждане и отглеждане на неместни животински и растителни видове се допускат, ако това не уврежда природни местообитания в тяхната естествена област на разпространение или местни видове от дивата флора и фауна или техни популации.

(2) Дейностите по ал. 1 се разрешават въз основа на разработена програма само след положителна научна експертиза, възложена от съответния компетентен орган по ал. 3 и след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(3) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на:

1. началника на Националното управление по горите - за дървесни, храстови и ловни видове;

2. министъра на околната среда и водите - за всички останали видове.

(4) Органите по ал. 3 могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забраняват въвеждането в природата на неместни видове, които биха застрашили естествени природни местообитания или местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 68. (1) Повторно въвеждане в природата на местни животински и растителни видове се извършва по начин, който би допринесъл за трайно възстановяване на видовете в благоприятно състояние.

(2) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на съответния компетентен орган по чл. 67, ал. 3 съгласувано със заинтересуваните централни ведомства и след отчитане мнението на обществеността в района на повторно въвеждане на вида.

Чл. 69. Условието и редът за издаване на разрешителните по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 и за отчитане мнението на обществеността се определят с наредби, съответно на министъра на околната среда и водите и на министъра на земеделието и горите.

Глава четвърта

ТЪРГОВИЯ СЪС ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ ОТ ДИВАТА ФЛОРА И ФАУНА

Раздел I

Общи положения

Чл. 70. Разпоредбите в тази глава се отнасят за екземпляри от видове, включени в приложенията на Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES) (ДВ, бр. 6 от 1992 г.), наричана за краткост "Конвенцията", които:

1. са застрашени от изчезване или са под режим на опазване и регулирано ползване и са или могат да станат обект на търговия, посочени:

- а) в приложение I към чл. III на Конвенцията;
- б) в приложение № 3 на този закон, означени със знак (I);
- в) в приложение № 4 на този закон, означени със знак (I);

2. се нуждаят от регулиране на търговията с тях, за да се избегне опасността от използване, което е несъвместимо с оцеляването им, посочени в приложение II към чл. IV на Конвенцията;

3. са определени за регулирана търговия в рамките на юрисдикцията на държава, страна по Конвенцията, посочени в приложение III към чл. V на Конвенцията.

Чл. 71. (1) Министерството на околната среда и водите е ръководното ведомство по прилагане на изискванията на Конвенцията.

(2) Министърът на околната среда и водите със заповед определя местата, изпълняващи функции на спасителни центрове по чл. 104, ал. 1, т. 1.

(3) Дейността на спасителните центрове по ал. 2 се определя с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

Чл. 72. (1) Българската академия на науките със своите специализирани институти, щатен научен персонал и асоциирани експерти е научният консултативен орган по прилагане на Конвенцията.

(2) По предложение на Българската академия на науките министърът на околната среда и водите издава заповед със списък на експертите, изпълняващи функции по чл. 84 и чл. 87, т. 2.

(3) В списъка по ал. 2 се посочват имената, адресът и начините за връзка, сферата на компетентност и районът на действие на експертите.

Раздел II

Пренасяне през границата на Република България

Чл. 73. (1) Внасянето и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70 се извършва съгласно изискванията на Конвенцията, този закон, Закона за митниците и другите специални закони.

(2) Превозването на живи животни от видове по чл. 70 се извършва съгласно изискванията за транспортиране на живи животни, публикувани от Секретариата на Конвенцията, а при въздушен транспорт - и с изискванията, установени с Резолюция 620, Приложение "А" на Международната организация на авиационните превозвачи (IATA).

Чл. 74. (1) При издаването на разрешителни по чл. 75, ал. 1 екземплярите от видовете по чл. 70, т. 1 се третираат като екземпляри от видове по чл. 70, т. 2, когато са:

1. размножавани в развъдници, регистрирани в Секретариата на Конвенцията;
2. индивидуално маркирани по недвусмислен начин.

(2) Условието по ал. 1, т. 2 не се прилага за растения и в случай, че маркировката би увредила здравето на дадения екземпляр.

Чл. 75. (1) Внасянето на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70 се извършва само с разрешително, издадено от министъра на околната среда и водите или упълномощени от него лица по образец CITES, посочен в приложение № 7.

(2) Разрешително по ал. 1 не се изисква при:

1. транзитиране на екземпляри;
2. внасяне на екземпляри в случаите по чл. 74, ал. 1.

(3) Всяка пратка екземпляри по ал. 2, т. 1 задължително се придружава от оригинален екземпляр на разрешително за износ по образец CITES, издадено от ръководното ведомство по прилагане на изискванията на Конвенцията на държавата на износа.

Чл. 76. (1) За всяка пратка екземпляри се издава отделно разрешително по чл. 75, ал. 1, което я придружава по време на внасянето или изнасянето.

(2) Разрешителното е със срок на валидност шест месеца от датата на издаването му.

(3) Разрешителното се счита за недействително:

1. след изтичане на срока по ал. 2;
2. след преминаване на границата, ако не е заверено от митническия орган, съгласно чл. 87, т. 3;
3. когато се установи, че издаването му е въз основа на невярно представена от кандидата информация за условията за внасяне и изнасяне;
4. при повреждане;
5. при унищожаване;
6. при изгубване или кражба.

(4) Притежателят на разрешително е длъжен:

1. в случаите по ал. 3, т. 1, 2 и 4 да върне в 15-дневен срок оригинала и всички копия в Министерството на околната среда и водите;
2. в случаите по ал. 3, т. 5 и 6 незабавно да уведоми за това Министерството на околната среда и водите.

(5) В случаите по ал. 3, т. 3 и 6, Министерството на околната среда и водите незабавно уведомява за това митническите органи, ръководното ведомство на държавата на вноса и Секретариата на Конвенцията, като посочва номера, датата и други опознавателни данни за разрешителното.

Чл. 77. (1) Лицето, което внася или изнася, е длъжно при преминаване през границата да представи на митническия орган разрешителното по чл. 75, ал. 1.

(2) Когато лицето, което внася или изнася, не пренася пратката лично, разрешителното трябва да е прикрепено към транспортните документи.

Чл. 78. (1) В случаите на внасяне и изнасяне на екземпляри, които са хербарийни или музейни експонати, предназначени за дарение или обмяна при нетърговски отношения между лица по чл. 96, ал. 1, разрешителното по чл. 75, ал. 1 може да бъде заменено от етикет, одобрен от Секретариата на Конвенцията.

(2) Условията и редът за издаване на етикетите се определят със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 79. Министърът на околната среда и водите или упълномощените от него лица отказват издаване на разрешително по чл. 75, ал. 1, когато:

1. на кандидата е била наложена глоба или имуществена санкция или му е конфискуван екземпляр по реда на този закон, за срок две години от влизането в сила на наказателното постановление;
2. има писмено становище на научния консултативен орган, че това застрашава оцеляването на вида в дивата природа;
3. има писмено становище на научния консултативен орган, че кандидатът няма необходимите условия за отглеждане на дадения жив екземпляр;
4. се нарушават условията по чл. 73, ал. 2;
5. внасянето и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 е с цел търговия, за предоставяне на услуги или за други дейности, които имат за основна цел печалба, с изключение на:

а) екземпляри по чл. 74, ал. 1, т. 1;

б) екземпляри, внесени или придобити в Република България преди влизането в сила на Конвенцията, както и тяхното поколение, включително първото поколение, отгледано от човека, при условие, че тези екземпляри са внесени или придобити съгласно действащата тогава нормативна уредба;

в) продажбата на живи екземпляри за програми, свързани с възстановяване на видове, за размножаване или за научни и образователни цели, независимо от това, дали са уловени от природата, или са първо поколение, отгледано на затворено.

Чл. 80. Кандидатът за разрешително по чл. 75, ал. 1 подава писмено заявление в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 81. (1) В заявлението по чл. 80 за внасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 се посочват:

1. адресите на получателя и изпращача;
2. видът, състоянието и количеството на екземплярите;
3. очакваната дата и часът на пресичане на границата и граничния пункт;
4. условията на транспортиране - в случаите на внос на живи екземпляри.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. копие на предварително издадено разрешително за износ от ръководното ведомство на държавата на износа;
2. съдебна регистрация на фирма;
3. адресът и описание на условията, при които ще се отглеждат внасяните живи екземпляри.

Чл. 82. (1) В заявлението по чл. 80 за изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70 се посочват:

1. адресите на получателя и изпращача;
2. видът, състоянието и количеството на екземплярите;
3. очакваната дата и часът на пресичане на границата и граничния пункт;
4. условията на транспортиране.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. документ за произхода на екземпляра;
2. документ за регистрация съгласно чл. 91;
3. копие от документ за самоличност на кандидата;
4. удостоверение за актуално състояние на фирмата;
5. в случаите на изнасяне на екземпляри, размножени и отгледани на затворено - кратко описание на рода или културата, от което да личи произходът на отделните екземпляри, формиращи основата на този род или култура, и номерът на полученото генетично поколение.

(3) Изискванията по ал. 2, т. 2 и 4 не се прилагат в случаите по чл. 96, ал. 1.

Чл. 83. (1) В 3-дневен срок от получаване на заявлението за издаване на разрешително за внасяне или изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 министърът на околната среда и водите изисква становище от научния консултативен орган по чл. 72.

(2) При заявление за изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 2 и 3, становището по ал. 1 може да се изисква по преценка на министъра на околната среда и водите.

Чл. 84. (1) Научният консултативен орган представя на Министерството на околната среда и водите становище в 15-дневен срок от получаване на искането по чл. 83, ал. 1.

(2) При необходимост от проверка на място тя се извършва от експерт от списъка по чл. 72, ал. 2.

Чл. 85. При спазване на всички условия на Конвенцията и този закон разрешителното по чл. 75, ал. 1 се издава в срок до 5 работни дни от получаването на заявлението по чл. 80 или от представянето на становище по чл. 84.

Раздел III Митнически надзор и контрол

Чл. 86. Митническите органи осъществяват митнически надзор и контрол при внасяне и изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70 на и извън митническата територия на Република България.

Чл. 87. Митническите органи в съответствие с митническото законодателство:

1. проверяват дали пратката се придружава от разрешително по чл. 75, ал. 1 и 3;
2. изискват от граничната ветеринарна и фитосанитарна служба да установи в срок до 1 час дали екземплярите отговарят на данните, посочени в разрешителното; в случай, че тази идентификация не бъде извършена, митническите органи се обръщат за идентификация и стойностна оценка на екземплярите към съответен експерт от списъка по чл. 72, ал. 2, който е длъжен да се яви на граничния пункт в срок до 6 часа от повикването;

3. заверяват оригинала и двете приложени копия на разрешителното за внасяне или изнасяне по чл. 75, ал. 1, като вписват действителното количество внасяни или изнасяни екземпляри, задържат и съхраняват копие № 3, предназначено за митническите органи;

4. при внасяне задържат оригинала на разрешителното по чл. 75, ал. 1 и оригиналното разрешително, издадено от ръководното ведомство по прилагане на Конвенцията на държавата на износа;

5. в 5-дневен срок изпращат в Министерството на околната среда и водите разрешителните по т. 4 - при внасяне, а при изнасяне - и копие на завереното разрешително за износ по чл. 75, ал. 1.

Чл. 88. При установяване на нарушение на изискванията на този закон или в случаи на съмнение за нарушение митническите органи задържат екземплярите и вещите, послужили за извършване на нарушението, и незабавно уведомяват Министерството на околната среда и водите или съответната регионална инспекция по околната среда и водите, които осигуряват поставянето на екземплярите при подходящи за тях условия в спасителни центрове.

Чл. 89. Съответните регионални инспекции по околната среда и водите и спасителни центрове оказват пълно съдействие на митническите органи за изясняване на случаите по чл. 88 и вземане на решение по тях.

Раздел IV Регистрация

Чл. 90. (1) На регистрация подлежат всички екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, с изключение на хранителни продукти от тях и видовете - предмет на Закона за лова и опазване на дивеча.

(2) Екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, за които са издадени разрешителни за внос след влизане в сила на този закон, се регистрират служебно от регионалните инспекции по околната среда и водите без постъпки на собственика по реда на чл. 92.

(3) В 5-дневен срок от издаване на разрешително за внос Министерството на околната среда и водите изпраща в съответната регионална инспекция по околната среда и водите необходимата документация за регистрацията по ал. 2.

Чл. 91. Регистрацията се извършва с документ, издаден от съответната регионална инспекция по околната среда и водите по постоянния адрес на собственика на екземпляра - физическо лице, или по седалището, съответно адреса на управлението, на собственика на екземпляра - юридическо лице.

Чл. 92. (1) За регистрацията по чл. 91 собственикът в 15-дневен срок от придобиването на екземпляра внася в регионалната инспекция по околната среда и водите заявление, в което посочва:

1. име и ЕГН - за физически лица, а за юридически лица - наименование, седалище и БУЛСТАТ;
2. данни за екземпляра - вид и състояние (жив, мъртъв, част от екземпляр или продукт);
3. адрес на отглеждане - при придобиване на жив екземпляр;
4. начин на придобиване - внесен, закупен, разменен, дарен, размножен на затворено, намерен.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. оригинален документ за регистрация, издаден от регионалната инспекция по околната среда и водите - при покупка на вече регистриран по чл. 91 екземпляр;
2. документ за произход;
3. начин на маркировка на екземпляра;
4. оригинално разрешително или друг документ за улавяне или убиване на екземпляра от природата, предвиден в нормативен акт и доказващ законността на придобиването на екземпляра.

Чл. 93. Регионалните инспекции по околната среда и водите издават документа за регистрация по чл. 91 в 5-дневен срок от постъпване на документацията по чл. 90, ал. 3 или заявлението по чл. 92.

Чл. 94. (1) Собственикът на регистриран екземпляр е длъжен в 15-дневен срок писмено да уведоми регионалната инспекция по околната среда и водите при:

1. промяна на обстоятелства, свързани с екземпляра - продажба, смяна на адреса на отглеждане на жив екземпляр или смърт, кражба или изгубване;
2. унищожаване, повреждане, изгубване или кражба на документа за регистрация на екземпляра.

(2) Регионалните инспекции по околната среда и водите:

1. отразяват промените по ал. 1 в регистъра по чл. 95;
2. издават нов документ за регистрация в случаите по ал. 1, т. 2;
3. уведомяват Министерството на околната среда и водите за случаите на кражба или изгубване на екземпляр или документ за регистрация.

Чл. 95. Регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистър на екземплярите по чл. 90.

Чл. 96. (1) Регистрацията на екземпляри по чл. 90 не се отнася за колекции в зоологически и ботанически градини, музеи, университети, институти на Българската академия на науките и други научни и академични институти.

(2) Лицата по ал. 1 представят в Министерството на околната среда и водите списък на наличните екземпляри по видове, като в началото на всяка текуща година внасят информация за настъпилите в списъка промени през изтеклата година.

Чл. 97. (1) Физически и юридически лица със съдебна регистрация в Република България имат право чрез Министерството на околната среда и водите да регистрират в

Секретариата на Конвенцията дейности за размножаване и отглеждане на видове по чл. 70, т. 1.

(2) За регистрацията по ал. 1 лицата подават в Министерството на околната среда и водите заявление, в което посочват:

1. адреса, където ще се извършва дейността;
2. научното наименование на видовете и условията за тяхното размножаване и отглеждане;
3. доказателства за законното придобиване на изходния размножителен материал.

Чл. 98. (1) В 15-дневен срок от постъпване на заявлението Министерството на околната среда и водите извършва проверка на обстоятелствата по чл. 97, ал. 2 и изисква становище от научния консултативен орган по реда на чл. 83.

(2) В зависимост от проверката и становището по ал. 1 Министерството на околната среда и водите:

1. изпраща документация за регистриране на дейността в Секретариата съгласно изискванията на Конвенцията;
2. в случай на отказ в 30-дневен срок писмено уведомява заявителя.

Чл. 99. При прекратяване на регистрирана дейност лицата по чл. 97, ал. 1 са длъжни в 15-дневен срок да уведомят за това Министерството на околната среда и водите, което изпраща в Секретариата на Конвенцията информация за заличаване на регистрацията.

Раздел V Вътрешна търговия

Чл. 100. Забранява се предлагането за закупуване, придобиването с търговска цел, излагането пред публика с търговска цел, използването за търговски приходи и продажба, съхранението с цел продажба, предлагането с цел продажба на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1.

Чл. 101. Забраната по чл. 100 не се отнася за екземплярите, които са:

1. придобити преди влизане в сила на Конвенцията;
2. отгледани на затворено животински екземпляри или изкуствено размножени растения - при доказване на тези обстоятелства;
3. необходими за развитие на науката, когато съответните видове са единствено подходящи за такива цели и не съществуват екземпляри от видовете, отгледани на затворено;
4. предназначени за размножителни програми или научни изследвания с цел запазване на вида.

Чл. 102. (1) Забранява се търговията с нерегистрирани екземпляри в случаите по чл. 101, както и търговията с нерегистрирани екземпляри от видовете по чл. 70, т. 2.

(2) При продажбата на екземпляри, регистрирани по чл. 91, продавачът предоставя на купувача оригинала на документа за регистрация на екземпляра.

Раздел VI Разпореждане с екземпляри, отнети в полза на държавата

Чл. 103. Разпореждането с екземпляри от видове по чл. 70, отнети в полза на държавата по чл. 129, ал. 1, се извършва от министъра на околната среда и водите.

Чл. 104. (1) До влизането в сила на наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. настаняване на живите екземпляри в определени за целта спасителни центрове;
2. съхраняване на подходящи места на мъртви екземпляри, хранителни продукти или медикаменти.

(2) Чуждестранните екземпляри, за които не са извършени митнически формалности, се поставят под режим на митническо складиране.

Чл. 105. (1) Екземплярите се връщат на собственика при отменяне на наказателното постановление по съдебен ред в 7-дневен срок след влизането в сила на съдебното решение.

(2) В 15-дневен срок след влизането в сила на съдебно решение, с което се отхвърля жалбата срещу наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата след митническо оформяне, министърът на околната среда и водите се разпорежда с тях съгласно чл. 106.

Чл. 106. (1) При отнемане на живи екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. връщането им на държавата на износа, когато тя е страна на произход на екземплярите;
2. връщането им на държавата на износа в случаите по чл. 74, ал. 1;
3. предоставянето им на зоологическа или ботаническа градина или на спасителни центрове;
4. пускането им на свобода, когато екземплярите са взети от природни местообитания в рамките на страната, в случай че няма очевидни пречки за тяхното оцеляване;
5. продажбата им.

(2) При отнемане на мъртви екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. безвъзмездното им предоставяне на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сборки;
2. безвъзмездното им предоставяне на природонаучни музеи, а когато имат художествена стойност - на музеи на изкуствата;
3. продажбата им.

(3) При отнемане на хранителни продукти или медикаменти в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. връщането им на държавата на износа;
2. предоставянето им на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сборки;
3. унищожаването им.

Чл. 107. (1) Разходите, свързани със становищата и проверките по чл. 84 и чл. 87, т. 2 и с разпорежданията по чл. 104 в случай на прилагане на чл. 105, ал. 1, са за сметка на републиканския бюджет.

(2) Разходите по ал. 1 се възстановяват в бюджета на Министерството на околната среда и водите от средствата, получени в случаите на продажба по чл. 106.

(3) Разходите, свързани с разпорежданията по чл. 104 и 106, са за сметка на нарушителя. За обезпечаване на тяхното плащане органите, установяващи нарушението, могат да задържат стоки или суми.

Чл. 108. При продажба по чл. 106 екземплярите се считат за законно придобити при представяне на документа, с който са закупени.

Глава пета

ОПАЗВАНЕ НА ВЕКОВНИ ИЛИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИ ДЪРВЕТА

Чл. 109. (1) Отделни вековни или забележителни дървета във или извън населените места се обявяват за защитени, съгласувано с физическото или юридическото лице - собственик на имота, в който се намира дървото.

(2) Директорът на съответната регионална инспекция по околната среда и водите и лицето по ал. 1 подписват протокол, в който се посочват местонахождението и характеристиките на дървото - вид, възраст, височина и други особености, неговото състояние и необходимите поддържащи мерки, както и задълженията на собственика за опазване на обекта.

(3) Протоколът по ал. 2 и скица за местонахождението на дървото се изпращат в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 110. Министърът на околната среда и водите издава заповед за обявяване на дървото за защитено, която се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 111. Собствениците на дървета, обявени за защитени, са длъжни:

1. да ги опазват от унищожаване или увреждане;
2. да уведомяват съответната регионална инспекция по околната среда и водите за настъпили промени в състоянието на обекта;
3. да съгласуват със съответната регионална инспекция по околната среда и водите дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието на обекта;
4. да осигуряват достъп на представители на регионалната инспекция по околната среда и водите до имота за извършване на проверки по състоянието на защитените дървета.

Чл. 112. (1) Министерството на околната среда и водите може да финансира поддържащи или възстановителни дейности, необходими за опазване на защитените дървета.

(2) Собствениците внасят в Министерството на околната среда и водите предложения за финансиране на дейности по ал. 1 чрез съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

Чл. 113. (1) Обявените защитени дървета се вписват в регистри в Министерството на околната среда и водите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

(2) Унищожени, изсъхнали или невъзстановимо увредени защитени дървета се заличават по реда на чл. 109, ал. 2 и чл. 110.

Глава шеста

ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл. 114. Министерството на околната среда и водите и други държавни органи и техните подразделения в рамките на своите компетенции осъществяват управлението и контрола по опазване на биологичното разнообразие в Република България.

Чл. 115. Министърът на околната среда и водите:

1. провежда държавната политика по опазване и поддържане на биологичното разнообразие;

2. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;

3. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национален план за опазване на биологичното разнообразие, организира и отчита изпълнението на плана;

4. изгражда и поддържа Националната екологична мрежа;

5. възлага разработването и утвърждава планове за управление за защитени зони и планове за действие за видове;

6. координира дейностите на други министерства, ведомства, общини, обществени организации, научни и академични институти по опазване на биологичното разнообразие;

7. организира контрол върху дейностите на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;

8. финансира дейности по прилагане на този закон;

9. разработва и прилага механизми за стимулиране на дейности на собствениците или ползвателите, неправителствени организации, сдружения и други, насочени към опазването, поддържането и възстановяването на биологичното разнообразие;

10. организира система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и създава бази данни и географски информационни системи за регистриране на състоянието и установяване на измененията в биологичното разнообразие, осигурява достъп и обмен на данни по опазване на биологичното разнообразие;

11. изготвя годишен отчет за състоянието на биологичното разнообразие и за дейностите по неговото опазване;

12. представлява Република България по въпросите за опазване на биологичното разнообразие;

13. организира и поддържа държавни регистри, предвидени в този закон;

14. издава заповеди, списъци, разрешителни и лицензии, предвидени в този закон;

15. публикува списъци и измененията в тях за видовете по чл. 70.

Чл. 116. (1) Създава се Национален съвет по биологичното разнообразие като консултативен орган на министъра на околната среда и водите.

(2) Съставът на Националния съвет по биологичното разнообразие се определя със заповед на министъра на околната среда и водите, като в него се включват представители на заинтересуваните министерства и ведомства, научни и академични институти, неправителствени и природозащитни организации.

(3) Дейността на Националния съвет по биологичното разнообразие се урежда с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

Чл. 117. Директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите и директорите на дирекции на националните паркове:

1. контролират спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие при осъществяването на дейностите на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;

2. координират и контролират прилагането на планове за управление и планове и проектите, предвидени в този закон, включително интегрирането им в общинските планове и програми;

3. контролират опазването на растителните и животинските видове, предмет на този закон;

4. поддържат регионалните регистри, предвидени в този закон;

5. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи.

Чл. 118. Министерството на земеделието и горите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и другите държавни органи и техните подразделения, както и общините, в сферата на своята компетентност:

1. осъществяват дейности по опазване на биологичното разнообразие;

2. интегрират опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие;

3. разработват и внедряват планове за управление на защитени зони и планове за действие за приоритетни растителни и животински видове;

4. сътрудничат с други компетентни органи, когато дейностите имат взаимосвързани или натрупани ефекти върху биологичното разнообразие или когато тяхната компетентност засяга един и същ обект или територия;

5. организират отраслови системи за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и на защитените зони и създават бази от данни и географски информационни системи за характеристиките им, като предоставят на Министерството на околната среда и водите информация, съгласувана по вид и период на представяне;

6. финансират приоритетно научни изследвания и дейности, свързани с опазване на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси;

7. използват резултатите от проучването на биологичното разнообразие при изготвянето на планове, проекти, програми и политики в сектора или между секторите;

8. контролират дейността на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;

9. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи;

10. осъществяват международно сътрудничество по въпроси от обща загриженост, свързани с опазване на биологичното разнообразие и защитените зони.

Чл. 119. (1) Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и горите, общините, както и физическите и юридическите лица - собственици и ползватели на гори, земи и водни площи в Националната екологична мрежа, осъществяват тяхното стопанисване и охрана съгласно разпоредбите на този закон и другите специални закони.

(2) Собствениците и ползвателите на гори, земи и водни площи са длъжни да осигуряват свободен достъп в имотите си за извършване на дейностите и контрола по този закон при спазване на изискванията на другите специални закони.

Чл. 120. Агенция "Митници" осъществява митническия контрол върху внасянето и изнасянето на екземпляри от видовете по чл. 70 съгласно изискванията на този закон, Закона за митниците и другите нормативни актове, свързани с митническия контрол.

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел I

Принудителни административни мерки

Чл. 121. За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения по този закон и на вредните последици от тях компетентните органи или упълномощени от тях лица налагат принудителни административни мерки по реда на чл. 122.

Чл. 122. (1) Министърът на околната среда и водите:

1. спира разпореждания на органи на изпълнителната власт, които са в нарушение на този закон;
2. спира реализацията на планове и проекти, започнати или утвърдени в нарушение на този закон;
3. затваря зоологически градини или части от тях, които не функционират в съответствие с изискванията на този закон;
4. отнема лицензи на зоологически градини в случаите по чл. 62, ал. 4.

(2) Директорите на регионалните органи на Министерството на околната среда и водите:

1. спират дейности по ползването на горите, земите и водните площи и на други ресурси, както и строителството в защитени зони и буферни зони, които са в нарушение на заповедите за обявяването им или на утвърдените по съответния ред планове за управление, устройствени и технически планове и проекти;
2. спират дейности или обекти, които увреждат или замърсяват околната среда над допустимите норми в защитени и буферни зони;
3. спират разпореждания на регионалните управления на горите, държавните лесничейства и общинските органи, които са в нарушение на този закон;
4. издават предписания за мерки за предотвратяване и/или отстраняване на нарушения.

(3) Началниците на регионалните управления на горите, директорите на държавните лесничейства, както и кметовете на общини спират дейности и строителство в предоставени за ползване гори, земи и водни площи - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.

Чл. 123. Принудителните административни мерки могат да се обжалват по реда на Закона за Върховния административен съд и на Закона за административното производство.

Раздел II

Административни нарушения и наказания

Чл. 124. За нарушение на режимите, определени по реда на чл. 19, чл. 23, ал. 2, чл. 29, 30 и 42, физическите лица се наказват с глоба от 50 до 1000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 200 до 5000 лв.

Чл. 125. За нарушение на чл. 38, чл. 39, ал. 1, чл. 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46, чл. 47, ал. 1, чл. 60, ал. 2 и 3, чл. 100, чл. 102, ал. 1 и чл. 111, т. 1 физическите лица се наказват с глоба от 100 до 5000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 500 до 10 000 лв.

Чл. 126. За осъществяване на дейност без лиценз по чл. 62, ал. 1 или без разрешение по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 физическите лица се наказват с глоба от 1000 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 2000 до 25 000 лв.

Чл. 127. За осъществяване на дейност без разрешително по чл. 75, ал. 1 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 30 000 лв.

Чл. 128. За нарушение на чл. 76, ал. 4, чл. 92, ал. 1 и чл. 94, ал. 1 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 5000 лв.

Чл. 129. (1) Вещите, предмет на нарушение, и вещите, послужили за неговото извършване, се отнемат в полза на държавата.

(2) Продажбата на вещи по ал. 1 се извършва по реда на Данъчния процесуален кодекс.

Чл. 130. (1) Нарушенията по чл. 124 и 125 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделието и горите, от областния управител или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието и горите, от областния управител или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.

(2) Нарушенията по чл. 126 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделието и горите, а наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите и от министъра на земеделието и горите или от упълномощени от тях лица.

(3) Нарушенията по чл. 127 и 128 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.

(4) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Благоприятно състояние на видовете" е, когато:

а) данните за динамиката на популациите на вида показват, че този вид е и ще остане жизнеспособен елемент на природното местообитание;

б) естественият район на разпространение на този вид не намалява и не е налице тенденция към намаляване;

в) е налице достатъчно голямо местообитание, което осигурява преживяването на популациите на този вид.

2. "Благоприятно състояние на природно местообитание" е, когато:

а) площта на неговото естествено разпространение е постоянна или се разширява;

б) неговата структура и специфични функции осигуряват дългосрочното му съществуване;

в) състоянието на характерните за него видове е благоприятно.

3. **"Ботаническа градина"** е институция, която поддържа колекции от живи растения за нуждите на експерименталните ботанически изследвания, естественонаучното и природозащитното образование и възпитание и е отворена за посещения повече от пет месеца в годината.

4. **"Вивариум"** е изкуствено подготвено място за отглеждане на диви животни.

5. **"Вид"** е група от морфологично сходни организми, имащи общ произход, които са потенциално способни да обменят помежду си генетичен материал в естествени условия.

6. **"Влажна зона"** е район, включващ езера, блата, мочурища, торфища или други водни площи, независимо дали са естествени или изкуствени, постоянни или временни, с вода, която е статична или течаща, прясна, полусолена или солена, включително морска вода, чиято дълбочина или отлив не надхвърля 6 м.

7. **"Внасяне"** е въвеждане на митническата територия на Република България на екземпляр, включително на екземпляр, уловен в морска среда, която не е под юрисдикцията на никоя държава.

8. **"Водни площи"** са териториите от горския фонд, поземления фонд и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, залети с вода.

9. **"Възстановяване"** е пресъздаване в естествени условия на съобщества от организми, екосистеми и комплекси от тях по модел на естествено съществуващите или създаване на условия за повторно възникване или увеличаване числеността на природни популации.

10. **"Генетичен материал"** са материали от растителен или животински произход, съдържащи функционални единици на наследственост.

11. **"Генетични ресурси"** са генетичен материал с реална или потенциална стойност.

12. **"Гори"** са горите и земите в горския фонд по смисъла на Закона за горите.

13. **"Дата на придобиване"** е датата, на която екземплярът е взет от дивата природа, роден на затворено или изкуствено размножен, придобит при търговски отношения или размяна.

14. **"Дендрариум"** е жива колекция от дървета и храсти върху определена територия, организирана по систематичен, географски или друг научен принцип.

15. **"Екземпляр"** е всяко животно или растение, живо или мъртво, всяка лесно разпознаваема част от тялото или всеки продукт, получен от животното или растението, както и всяка друга стока, която въз основа на съпроводителен документ, опаковка, означение, етикет или друго обстоятелство може да се идентифицира като част или дериват от животно или растение.

16. **"Екземпляр, отгледан на затворено"** е екземпляр от животински вид, роден, излюпен и отгледан на затворено, или екземпляр от растителен вид, размножен изкуствено. Изкуствено размножен екземпляр е този, който е получен чрез репродукция в среда, създадена или модифицирана от човека и под негов контрол, който при животните произхожда най-малко от второ поколение, отглеждано от човека без добавка на генетичен материал от дивата природа.

17. **"Екосистема"** е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица със специфични взаимосвързани процеси и специфичен общ облик.

18. **"Ендемичен вид"** е този, който се среща само в определен географски район.

19. **"Застрашен вид"** е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.

20. **"Земи"** са селскостопанските земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи.

21. **"Зоологическа градина"** е постоянно заведение, където животни от диви видове се държат с цел да се показват пред публика в продължение на повече от 7 дни в годината, с изключение на циркове, магазини за животни и други заведения, които не показват пред публика значителен брой животни или видове.

22. **"Изнасяне"** е извеждане извън митническата територия на Република България на екземпляр.

23. **"Колекция"** е сбирка от екземпляри от растителни или животински видове (включително семена или други размножителни материали), отглеждани или съхранявани при контролирани от човека условия и предназначени за научни и образователни цели или за целите на опазването и възстановяването на видовете.

24. **"КОРИНЕ място"** е територия, описана по стандартната международна методика на проекта на Съвета на Европа "КОРИНЕ биотопи".

25. **"Ландшафт"** е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.

26. **"Местообитание на вид"** е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира постоянно или временно в някой от етапите на своя жизнен цикъл.

27. **"Организъм"** е всяко живо тяло, което е съставено от съгласувано действащи органи и съществува самостоятелно. Организмът е индивид в популация от отделен вид.

28. **"Орнитологично важно място"** е територия от международна значимост за опазване на птиците, описана по стандартната международна методика на Бърд Лайф Интернешънъл.

29. **"Популация"** е териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си.

30. **"Потенциално застрашен вид"** е този, за който е вероятно скорошното му преминаване в категорията на застрашените видове, ако факторите, причинили заплахата, продължават да съществуват.

31. **"Природно местообитание"** са естествени или близки до естествените сухоземни или акваториални области, характеризиращи се с характерни географски, абиотични и биотични особености, придаващи им специфичен облик.

32. **"Първостепенен обществен интерес"** е този, свързан с общественото здраве, националната сигурност, изключително благоприятни въздействия върху околната среда, както и със специфични обществено значими задължения по отношение на транспортни, енергийни и комуникационни системи.

33. **"Рамсарско място"** е влажна зона, която отговаря на критериите на Конвенцията по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбивы птици (Рамсарска конвенция) (ДВ, бр. 56 от 1992 г.).

34. **"Рядък вид"** е този, чиито популации са малобройни, разпръснати или зависими от специфични фактори и ако не непосредствено, то косвено е застрашен или потенциално застрашен по смисъла на т. 19 и 30.

35. **"Спасителен център"** е юридическо или физическо лице, определено от министъра на околната среда и водите, което се грижи за конфискувани живи екземпляри.

36. "Съхранение" са всички мерки, които са необходими за запазване или възстановяване на природните местообитания и популациите на диви растителни и животински видове в благоприятно състояние.

37. "Таксон" е общото наименование на класификационните единици, към които се отнасят подвидът, видът и по-високите единици от ниво вид.

38. "Устойчиво управление" е управление на ползването, развитието и опазването на природните ресурси по начин и степен, които дават възможност на настоящите поколения и общности да си осигуряват социални, икономически и културни блага, без да се:

а) намалява възможността на бъдещите поколения и общности да задоволяват социални, икономически и културни нужди;

б) нарушава способността на екосистемите да осъществяват своите почвозащитни и климаторегулиращи функции;

в) намалява значително биологичното разнообразие.

39. "Фауна" са всички видове животни в определен район.

40. "Флора" са всички видове растения в определен район.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В срок до 4 години от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет списъка по чл. 10, ал. 3.

§ 3. В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет проект на наредбата по чл. 66, ал. 6.

§ 4. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица, притежаващи екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, ги регистрират по реда на глава четвърта, раздел IV.

§ 5. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица по чл. 60, ал. 1 подават необходимата информация за вписване в регистрите по чл. 63.

§ 6. В срок до една година от влизането в сила на този закон лицата по чл. 96, ал. 1 представят списъците по чл. 96, ал. 2.

§ 7. В срок до 4 години от обнародването в "Държавен вестник" на наредбата по чл. 61, ал. 1 собствениците на зоологически градини са длъжни да ги приведат в съответствие с изискванията на наредбата и да подадат заявление за издаване на лиценз.

§ 8. (1) Буферните зони около резервати и поддържани резервати, без тези, попадащи в национални паркове, обявени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите граници и режими, освен ако не са променени по реда на глава втора, раздел IV на този закон.

(2) Буферните зони около резервати, попадащи в национални паркове, се заличават с този закон.

(3) Вековните дървета, обявени за защитени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите режими, освен ако не са заличени по реда на глава пета на този закон.

§ 9. Този закон отменя Закона за защита на природата (обн., ДВ, бр. 47 от 1967 г.; изм., бр. 3 от 1977 г., бр. 39 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 86 от 1991 г., бр. 85 от 1997 г., бр. 11 и 133 от 1998 г. и бр. 29 от 2000 г.).

§ 10. В Закона за лова и опазване на дивеча (обн., ДВ, бр. 78 от 2000 г.; изм., бр. 26 от 2001 г.) в приложението към чл. 5, ал. 2, т. 1 и ал. 5 се правят следните изменения:

1. Точка "6. Мечка (*Ursus arctos* L.)" се отменя.
2. Точка "23. Голям корморан (*Phalacrocorax carbo* L.)" се отменя.

§ 11. В Закона за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 98 от 1999 г., бр. 28, 48 и 78 от 2000 г., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

- а) в ал. 1, т. 5 думите "над 25 на сто" се заличават;
- б) в ал. 4 накрая се добавя "и положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие".

2. В чл. 38 се правят следните допълнения:

- а) в ал. 3 след думата "взема" се добавя "с обикновено мнозинство";
- б) създават се ал. 4 и 5:

"(4) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.

(5) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението."

3. В чл. 39, ал. 1 думите "съгласно предложението на комисията по чл. 38" се заменят с "при положителни решения по чл. 38, ал. 3 и 5".

4. В чл. 42 се създава ал. 6:

"(6) Със заповед по ал. 5 и без спазване на процедурите по ал. 1 може да се актуализира площта на защитената територия, когато корекцията произтича от точни замервания и не е свързана с промяна на определените граници на защитената територия."

5. В чл. 67 се създава ал. 3:

"(3) Охраната на отделни резервати и поддържани резервати, извън границите на националните паркове, може да се предоставя от министъра на околната среда и водите на други органи на изпълнителната власт или на общини."

6. В чл. 74 се правят следните изменения:

- а) в ал. 1 т. 1 и 4 се отменят;
- б) в ал. 3 думите "утвърден от Министерския съвет" се заменят с "определен от министъра на околната среда и водите".

7. Член 75 се отменя.

8. В чл. 79, ал. 3 след думата "лесничейства" се добавя "и дирекциите на природни паркове".

9. Член 86 се отменя.

10. В приложение № 1 четвъртата колона на таблицата и текстът след таблицата се заличават.

11. В приложение № 2 четвъртата колона на таблицата се заличава.

§ 12. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г.) в чл. 3, ал. 2 накрая се добавя "освен в случаите по чл. 67, ал. 3 от Закона за защитените територии".

§ 13. Изпълнението на закона се възлага на министъра на околната среда и водите, министъра на земеделието и горите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на финансите и на кметовете на общините.

Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1, т. 1

Знакът "!" отбелязва типовете природни местообитания, включени в Приложение I на Резолюция № 4 (1996) на Постоянния комитет на Бернската конвенция.

Знакът "*" отбелязва приоритетни типове природни местообитания за опазване.

Кодът в трета колона и наименованието на типа местообитание на английски език съответстват на Единната европейска класификация на местообитанията (*A Classification of Palaearctic Habitats, 1996*)

!*	Код	Наименование на местообитание на английски език	Наименование на типа местообитание на български език
1 2	3	4	5
! *	11.3	Sea grass meadows	Подводни ливади
! *	12.7	Sea-caves	Морски пещери
! *	13.2	Estuaries	Естуарии
! *	14.	Mud flats and sand flats	Тинести и пясъчни морски плитчини
! *	15.115	Continental glasswort swards	Континентални поляни със солянка (<i>Salicornia herbacea</i>)
! *	15.14	Inland salt meadows	Континентални солени ливади
! *	15.A	Continental salt steppes and saltmarshes	Континентални засолени степи и солени блата
! *	16.2	Dunes	Дюни
! *	16.3	Humid dune-slacks	Влажни понижения между дюните
	17.2	Annual vegetation of drift lines	Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси

* 17.3	Perennial vegetation of stony banks	Многогодишна растителност на каменисти брегове
18.22	Vegatated sea cliffs of the Mediteranea coasts	Обрасли морски стръмни скали по средиземноморското крайбрежие
! * 21.	Coastal lagoons	Лагуни
22.12и 22.44	Hard oligo-meso-trophic waters with benthic vegetation of Chara spp.	Твърди олигомезотрофни води с бентосна растителност от Chara spp.
22.13	Natural eutrophic lakes with Magnopotamion or Hydrocharition - type vegetation	Естествени еутрофни езера с растителност от тип Magnopotamion или Hydrocharition
22.14	Natural dystrophic lakes and ponds	Естествени дистрофични езера
! * 22.3113	Euro-Siberian quillwort swards	Евросибирски езерни съобщества от шилолист (Isoetes lacustris)
! * 22.351	Ponto-Pannonic river-bank dwarf sedge communities	Понто-Панонски съобщества от дзуки и острици по преовлажнени речни брегове (Juncus spp., Carex spp.)
! * 22.412	Frogbit rafts	Формации, богати на водянка (Hydrocharus morsusranae)
! * 22.413	Water-soldier rafts	Съобщества на алоеvidен стратиотес (Stratiotes aloides)
! * 22.414	Bladderwort colonies	Формации от мехурка (Utricularia australis, Utricularia vulgaris)
! * 22.415	Salvinia covers	Покрития от салвиния (Salvinia natans)

! *	22.416	Aldrovanda communities	Съобщества от алдрованда (Aldrovanda communities)
! *	23.113	Ponto-Pannonic salt lakes	Понто-Панонски солени езера
*	24.17	Waterfalls	Водопади
*	24.221 и 24.222	Alpine rivers and the herbaceous vegetation along their banks	Алпийски реки и тревна растителност по техните брегове
	24.4	Water courses of plain to montane levels with the Ranunculus fluitantis and Callitricho-Batrachion vegetation	Плаваща растителност по предпланински реки
! *	31.22C	Pontic ling heaths	Понтийски ниски храстчета
! *	31.4251	Balkan Range Kotschy's alpenrose heaths	Старопланински съобщества от миртолистен рододендрон (Rhododendron myrtifolium)
! *	31.4252	Rila Kotschy's alpenrose heaths	Рилски съобщества от миртолистен рододендрон (Rhododendron myrtifolium)
! *	31.461	Rhodopide Bruckenthalia heaths	Рило-Родопски съобщества от връшняк (Bruckenthalia spiculifolia)
! *	31.4631	Balkan range Bruckenthalia heaths	Старопланински съобщества от връшняк (Bruckenthalia spiculifolia)
*	31.47	Alpide bearberry heaths	Съобщества от мечо грозде (Arctostaphylos uva-ursi)
	31.58	Balkano-Rhodopide dwarf mountain pine	Балканско-Рило-Родопски храстови съобщества от клек

steppes			
! *	34.921	Western Pontic steppes	Западнопонтийски степи
от 36.41 Alpine and subalpine			Алпийски и субалпийски
до 36.43 calcareous grasslands			варовикови пасища
! *	37.242	Flood swards	Тревни съобщества по заливни тераси
! *	37.25	Transitional tall herb humid meadows	Високотревни съобщества по границите на влажни ливади
! *	37.26	Continental humid meadows	Континентални влажни ливади
! *	38.2521	Moeso-Thracian mesophile floodplain meadows	Мизийско-Тракийски ливади по заливни равнини
! *	38.2522	Moeso-Thracian mesophile foothill meadows	Мизийско-Тракийски мезофилни ливади на предпланините
! *	38.2523	Moeso-Thracian mesophile cold water meadows	Мизийско-Тракийски мезофилни ливади, подхранвани със студени подпочвени води
*	41.11	Luzulo-Fagetum beech forests	Букови гори от типа Luzulo-Fagetum
*	41.13	Asperulo-Fagetum beech forests	Букови гори от типа Asperulo-Fagetum
*	41.15	Medio-European subalpine beech wood swith Acer and Rumex arifolius	Средноевропейски субалпийски букови гори с Acer и Rumex arifolius
*	41.16	Medio-European limestone beech forests of the Cephalanthero- Fagion	Средноевропейски букови гори от типа Cephalanthero-Fagion
! *	41.19	Moesian beech forests	Мизийски букови гори

! * 41.1E11	Eastern Balkan Range oriental beech forests	Източностаропланински гори от източен бук (<i>Fagus orientalis</i>)
! * 41.1E121	Stranja bearberry tree-oriental beech forests	Странджански гори от източен бук с южно евксински елементи в подлеса
! * 41.1E122	Stranja rhododendron-oriental beech forests	Странджански гори от източен бук с подлес от странджанска зеленика (<i>Rhododendron ponticum</i>)
* 41.24	Sub-Atlantic and medio-European oak or oak-hornbeam forests of the <i>Carpinion betuli</i>	Дъбово-габъррови гори от типа <i>Stelario- Carpinetum</i>
* 41.26	<i>Galio-Carpinetum</i> oak-hornbeam forests	Дъбово-габъррови гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i>
! * 41.2C	South-eastern European oak-hornbeam forests	Югоизточноевропейски гори от обикновен габър, примесени с дъб (<i>Carpinus betulus</i> - <i>Quercus</i> spp.)
! * 41.4	Mixed ravine and slope forests	Смесени гори по долини и склонове
! * 41.7	Thermophilous and sub-Mediterranean oak woods	Термофилни и субсредиземноморски дъбови гори
! * 41.8	Mixed thermophilous forest	Смесени термофилни гори
! * 41.H1111	Stranja beech-hornbeam-lime forests	Странджански смесени гори от източен бук, обикновен габър и сребролистна липа
! * 41.H1112	Stranja beech- <i>Quercus polycarpa</i> forests	Странджански гори от източен горун и източен бук (<i>Quercus polycarpa</i> - <i>Fagus orientalis</i>)
! * 42.16	Moesian silver fir forests	Мизийски гори с обикновена ела (<i>Abies alba</i>)
! * 42.17	Balkano-Pontic fir	Балкано-Понтийски гори

forests	от обикновена ела
! * 42.2412 Central Rhodopide spruce forests	Централно Рило-Родопски смърчови гори (<i>Picea abies</i>)
! * 42.2413 Moeso-Macedonian spruce forests	Мизийско-Македонски смърчови гори
! * 42.245 Balkan Range spruce forests	Старопланински смърчови гори
! * 42.5C South-eastern European Scots pine forests	Източноевропейски гори от бял бор (<i>Pinus sylvestris</i>)
! * 42.66 Pallas' pine forests nigra ssp.	Чер борови гори (<i>Pinus palassiana</i>)
! * 42.716 Rhodopide white-barked pine forests	Гори от черна мура на Пирин и Славянка (<i>Pinus leucodermis</i>)
! * 42.723 Rila and Pirin Macedonian pine forests	Гори от бяла мура на Рила и Пирин (<i>Pinus peuce</i>)
! * 42.725 Balkan Macedonian pine woods	Старопланински гори от бяла мура (<i>Pinus peuce</i>)
42.8 Mediterranean pine forests with endemic Mesogean pines	Средиземноморски борови гори от ендемични борове
! * 42.A32 Peri-Rhodopide Grecian juniper woods	Гори от дървовидна хвойна по периферията на Рило-Родопския масив (<i>Juniperus excelsa</i>)
! * 42.A7 Western Palaearctic yew woods	Западно палеарктически групировки от тис (<i>Taxus baccata</i>)
! * 44.1 Riparian willow formations	Крайречни ивици от върба (<i>Salix</i> spp.)
! * 44.216 Balkan Range grey alder galleries	Старопланински галерии от бяла елша (<i>Alnus incana</i>)

! * 44.3211	Stitchwort ash-alder woods	Смесени ясеново-елшови групировки край реките (Fraxinus excelsior - Alnus glutinosa)
! * 44.4322	Coastal Bulgarian longos forests	Крайбрежни лонгозни гори в България
! * 44.4323	Central Balkan ash-oak-alder forests	Вътрешни лонгозни гори край Тунджа и Марица
! * 44.66	Ponto-Sarmatic mixed poplar riverine forests	Понто-Сарматски смесени топови гори край реките
! * 44.711	Helleno-Balkan riparian plane forests	Гръцко-Балкански крайречни ивици от чинар(Platanus orientalis)
! * 44.81411	Western Pontic fresh water Tamarix smyrnensis (+ Tamarix tetranda) Stands	Западнопонтийски находища на тамарикс край сладководни басейни
! * 44.81412	Western Pontic coastal Tamarix smyrnensis (+ Tamarix tetranda) Stands	Западнопонтийски находища на тамарикс край Черноморското крайбрежие
* 44.9	Alder, willow, oak, aspen swamp woods	Смесени елшово-върбоводъбови и мъждрянови гори по заблатени почви
! * 51.1	Active raised bogs	Активни преовлажнени торфища
* 53	Water-fringe vegetation	Крайводни пояси от растителност
! * 54.12	Hard water springs	Извори на твърди (варовити) води
* 54.42	Black-white-star sedge fens	Острицови блата
! * 54.58	Sphagnum and cottongrass rafts	Сфагново-пушицови групировки (Sphagnum spp.- Eryophorum angustifolium)

* 61.11	Alpine siliceous screes	Алпийски силикатни сипеи
61.2	Calcareous and calcshest screes of the montane to alpine levels (Thlaspietea rotundifolii)	Карбонатни сипеи
62.1	Calcareous rocky slopes with chasmo- phytic vegetation	Хазмофитна растител- ност върху варовикови скални склонове
62.2	Siliceous rocky slopes with chasmophytic vegetation	Хазмофитна растителност върху силикатни скални склонове
62.3	Siliceous rock with pioneer vegetation of the Sedo-Scle- ranthion or of the Sedo albi-Veronicion dillenii	Пионерна растителност върху скали
! * 64.4	Fluviatile dunes	Дюни от речни пясъци
! * 64.A	Standing stone inland dunes	Побити камъни
! * 65	Caves	Пещери

Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2

Знакът "!" пред името на даден вид означава, че видът е включен в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция

Знакът "*" пред името на даден вид означава, че видът изисква приоритетно съхранение на неговото местообитание

1. ГРЪБНАЧНИ	1. VERTEBRATES
БОЗАЙНИЦИ	MAMMALIA
РАЗРЕД ПРИЛЕПИ	CHIROPTERA
Сем. Подковоноси прилепи	Rhinolophidae
! * Средиземноморски подковонос	Rhinolophus blasii
! * Южен подковонос	Rhinolophus euryale

! *	Голям подковонос	Rhinolophus ferrumequinum
! *	Малък подковонос	Rhinolophus hipposideros
! *	Подковонос на Мехели	Rhinolophus mehelyi
	Сем. Булдогови прилепи	Molossidae
	Булдогов прилеп	Tadarida teniotis
	Сем. Гладконоси прилепи	Vespertilionidae
! *	Широкоух прилеп	Barbastella barbastellus
	Северен вечерник	Eptesicus nilssoni
	Полунощен прилеп	Eptesicus serotinus
	Савиево прилепче	Hypsugo savii
	Дългокрил прилеп	Miniopterus schreibersi
	Дългоух нощник	Myotis bechsteini
	Остроух нощник	Myotis blythi
	Нощник на Брандт	Myotis brandti
! *	Дългопръст нощник	Myotis capaccinii
	Воден нощник	Myotis daubentoni
	Мустакат нощник	Myotis mystacinus
! *	Трицветен нощник	Myotis emarginatus
! *	Голям нощник	Myotis myotis
	Нощник на Натерер	Myotis nattereri
	Голям вечерник	Nyctalus lasiopterus
	Малък вечерник	Nyctalus leisleri
	Ръждив вечерник	Nyctalus noctula
	Кафяво прилепче	Pipistrellus pipistrellus
	Прилеп на Натузий	Pipistrellus nathusii
	Средиземноморско прилепче	Pipistrellus kuhlii
	Кафяв дългоух прилеп	Plecotus auritus
	Сив дългоух прилеп	Plecotus austriacus
	Двувътен прилеп	Vespertilio murinus

РАЗРЕД ГРИЗАЧИ RODENTIA

	Сем. Хомяци	Cricetidae
!	Обикновен (голям) хомяк	Mesocricetus newtoni
	Добруджански (среден) хомяк	Cricetus cricetus
	Сив (малък) хомяк	Cricetulus migratorius
	Сем. Сънливци	Gliridae
*	Горски сънливец	Dryomys nitedula
*	Мишевиден сънливец	Myomimus roachi
*	Лешников сънливец	Muscardinus avellanarius
	Сем. Катерици	Sciuridae
! *	Лалугер	Citellus citellus

РАЗРЕД ХИЩНИЦИ CARNIVORA

	Сем. Кучета	Canidae
!	Европейски вълк	Canis lupus

Сем. Мечки	Ursidae
! * Кафява мечка	Ursus arctos
Сем. Порови	Mustelidae
! * Видра	Lutra lutra
Степен пор	Vormela eversmanni
Пъстър пор	Vormela peregusna

РАЗРЕД ПЕРКОНОГИ PINNIPEDIA

! * Тюлен монах	Monachus monachus
-----------------	-------------------

РАЗРЕД КИТОПОДОБНИ CETACEA

Делфин	Delphinus delphis
! * Муткуп (морска свиня)	Phocoena phocoena
! * Афала	Tursiops truncatus

РАЗРЕД ЧИФТОКОПИТНИ ARTIODACTILA

Кухороги	Bovidae
! * Дива коза	Rupicapra rupicapra balcanica

ПТИЦИ AVES

РАЗРЕД ГМУРЕЦОПОДОБНИ PODICIPEDIFORMES

Сем. Гмурцови	Podicipedidae
Червеноврат гмурец	Podiceps grisegena
Черноврат гмурец	Podiceps nigricollis

РАЗРЕД ПЕЛИКАНОПОДОБНИ PELECANIFORMES

Сем. Корморанови	Phalacrocoracidae
! Малък корморан	Phalacrocorax pygmeus
! Среден корморан	Phalacrocorax aristotelis
Сем. Пеликанови	Pelecanidae
! Къдроглав пеликан	Pelecanus crispus
! Розов пеликан	Pelecanus onocrotalus

РАЗРЕД ЩЪРКЕЛОПОДОБНИ CICONIIFORMES

Сем. Чаплови	Ardeidae
! Гривеста чапла	Ardeola ralloides
! Ръждива чапла	Ardea purpurea
! Голям воден бик	Botaurus stellaris

!	Голяма бяла чапла	<i>Egretta alba</i>
!	Малка бяла чапла	<i>Egretta garzetta</i>
!	Малък воден бик	<i>Ixobrychus minutus</i>
!	Нощна чапла	<i>Nycticorax nycticorax</i>
	Сем. Щъркелови	<i>Ciconiidae</i>
!	Бял щъркел	<i>Ciconia ciconia</i>
!	Черен щъркел	<i>Ciconia nigra</i>
	Сем. Ибисови	<i>Threskiornithidae</i>
!	Бяла лопатарка	<i>Platalea leucorodia</i>
!	Блестящ ибис	<i>Plegadis falcinellus</i>

РАЗРЕД ANSERIFORMES
ГЪСКОПОДОБНИ

	Сем. Патицови	<i>Anatidae</i>
	Голяма белочела гъска	<i>Anser albifrons</i>
	Сива гъска	<i>Anser anser</i>
!	Малка белочела гъска	<i>Anser erythropus</i>
!	Белоока потапница	<i>Aythya nyroca</i>
!	Червеногуша гъска	<i>Branta ruficollis</i>
!	Тундров лебед	<i>Cygnus bewickii</i>
!	Поен лебед	<i>Cygnus cygnus</i>
!	Мраморна патица	<i>Marmoronetta angustirostris</i>
!	Малък нирец	<i>Mergus albellus</i>
!	Тръноопашата патица	<i>Oxyura leucocephala</i>
!	Ръждив ангъч	<i>Tadorna ferruginea</i>
	Бял ангъч	<i>Tadorna tadorna</i>

РАЗРЕД FALCONIFORMES
СОКОЛОПОДОБНИ

	Сем. Орли рибари	<i>Pandionidae</i>
!	Орел рибар	<i>Pandion haliaetus</i>
	Сем. Ястребови	<i>Accipitridae</i>
!	Късопръст ястреб	<i>Accipiter brevipes</i>
!	Черен лешояд	<i>Aegyptius monachus</i>
!	Скален орел	<i>Aquila chrysaetos</i>
!	Голям креслив орел	<i>Aquila clanga</i>
!	Кръстат (царски) орел	<i>Aquila heliaca</i>
!	Малък креслив орел	<i>Aquila pomarina</i>
!	Белоопашат мишелов	<i>Buteo rufinus</i>
!	Орел змияр	<i>Circaetus gallicus</i>
!	Тръстиков блатар	<i>Circus aeruginosus</i>
!	Полски блатар	<i>Circus cyaneus</i>
!	Степен блатар	<i>Circus macrourus</i>
!	Ливаден блатар	<i>Circus pygargus</i>
! *	Орел змияр	<i>Circaetus gallicus</i>
!	Пепелява каня	<i>Elanus caeruleus</i>
!	Брадат лешояд	<i>Gypaetus barbatus</i>

- ! Плоскоклюн листоног Phalaropus fulicarius
- ! Бойник Philomachus pugnax
- ! Малък горски водобегач Tringa glareola
- * Малък червеноног водобегач Tringa totanus
- Сем. Саблеклюнови Recurvirostridae
- ! Кокилобегач Himantopus himantopus
- ! Саблеклюн Recurvirostra avoseta
- Сем. Листоногови Phalaropodidae
- ! Тънкоклюн листоног Phalaropus lobatus
- Сем. Огърличникови Glareolidae
- ! Чернокрил огърличник Glareola nordmanni
- ! Кафявокрил огърличник Glareola pratincta
- Сем. Чайкови Lariidae
- ! Белобуза рибарка Chlidonias hybridus
- ! Белокрила рибарка Chlidonias leucopterus
- ! Черна рибарка Chlidonias niger
- ! Дебелоклюна рибарка Geochelidon nilotica
- ! Дългоклюна чайка Larus genei
- ! Малка черноглава чайка Larus melanocephalus
- ! Белочела рибарка Sterna albifrons
- ! Каспийска рибарка Sterna caspia
- ! Речна рибарка Sterna hirundo
- ! Гривеста рибарка Sterna sandvicensis

РАЗРЕД СОВОПОДОБНИ STIGIFORMES

Сем. Същински сови Strigidae

- ! Пернатонога кукумявка Aegolius funereus
- ! Блатна сова Asio flammeus
- ! Бухал Bubo bubo
- ! Вrabчова кукумявка Glaucidium passerinum
- ! Уралска улулица Strix uralensis

РАЗРЕД CAPRIMULGIFORMES

КОЗОДОЕПОДОБНИ

Сем. Козодоеви Caprimulgidae

- ! Козодой Caprimulgus europaeus

РАЗРЕД CORACIIFORMES

СИНЯВИЦОПОДОБНИ

Сем. Земеродни рибарчета Alcedinidae

- ! Земеродно рибарче Alcedo atthis
- Сем. Пчелоядови Meropidae
- Обикновен пчелояд Merops apiaster
- Сем. Синявицови Coraciidae
- ! Синявица Coracias garrulus

РАЗРЕД PICIFORMES
КЪЛВАЧОПОДОБНИ

Сем. Кълвачови	Picidae
! Сирийски пъстър кълвач	Dendrocopos syriacus
! Среден пъстър кълвач	Dendrocopos medius
! Белогръб кълвач	Dendrocopos leucotos
! Черен кълвач	Dryocopus martius
! Трипръст кълвач	Picoides tridactylus
! Сив кълвач	Picus canus

РАЗРЕД PASSERIFORMES
ВРАБЧОПОДОБНИ

Сем. Чучулигови	Alaudidae
! Късопръста чучулига	Calandrella brachydactyla
! Горска чучулига	Lullula arborea
! Дебелоклюна чучулига	Melanocorypha calandra
Сем. Лястовицови	Hirundinidae
Брегова лястовица	Riparia riparia
Сем. Стърчиопашкови	Motacillidae
! Полска бърбица	Anthus campestris
Сем. Сврачкови	Laniidae
! Червеногърба сврачка	Lanius collurio
! Черночела сврачка	Lanius minor
Белочела сврачка	Lanius nubicus
Сем. Дроздови	Turdidae
Трънковче	Cercotrichas galactotes
Син скален дрозд	Monticola solitarius
* Испанско каменарче	Oenanthe hispanica
Черногърбо каменарче	Oenanthe pleshanka
* Градинска червеноопашка	Phoenicurus phoenicurus
Сем. Коприварчеви	Sylviidae
! Водно шаварче	Acrocephalus paludicola
! Голям маслинов присмехулик	Hippolais olivetorum
Червеногушо коприварче	Sylvia cantillans
Орфеево коприварче	Sylvia hortensis
! Ястребогушо коприварче	Sylvia nisoria
Сем. Мухоловкови	Muscicapidae
! Червеногуша мухоловка	Ficedula parva
! Беловрата мухоловка	Ficedula albicollis
! Полубеловрата мухоловка	Ficedula semitorquata
Сем. Зидаркови	Sittidae
Скална зидарка	Sitta neumayer
Сем. Скалолазкови	Tichodromadidae
Скалолазка	Tichodroma muraria
Сем. Вранови	Corvidae
Жълтоклюна гарга	Pyrrhocorax graculus

Сем. Врабчови Passeridae
Скално врабче Petronia petronia
Сем. Овесаркови Emberizidae
! Градинска овесарка Emberiza hortulana

ВЛЕЧУГИ REPTILIA

РАЗРЕД КОСТЕНУРКИ TESTUDINES

Сем. Сухоземни костенурки Testudinidae
! * Шипобедрена костенурка Testudo graeca
! * Шипоопашата костенурка Testudo hermanni
Сем. Блатни костенурки Emydidae
! * Обикновена блатна костенурка Emys orbicularis
! * Каспийска блатна костенурка Mauremys caspica

РАЗРЕД ЗМИИ OPHIDIA

Сем. Смокове Colubridae
! * Леопардов смок Elaphe situla
! * Ивичест смок Elaphe quatuorlineata
quatuorlineata
! * Пъстър смок Elaphe quatuorlineata sauromates

ЗЕМНОВОДНИ AMPHIBIA

РАЗРЕД ОПАШАТИ CAUDATA

Сем. Саламандрови Salamandridae
Алпийски тритон Triturus alpestris
! * Голям гребенест тритон Triturus cristatus

РАЗРЕД БЕЗОПАШАТИ ANURA

Сем. Бумки Dissoglosidae
! * Червенокоремна бумка Bombina bombina
! * Жълтокоремна бумка Bombina variegata
Сем. Жаби дървесници Hylidae
Жаба дървесница Hyla arborea
Сем. Чесновници Pelobatidae
Обикновена чесновница Pelobates fuscus
Балканска чесновница Pelobates syriacus
balcanicus
Сем. Водни жаби Ranidae
Дългокрака горска жаба Rana dalmatina
Планинска водна жаба Rana temporaria

РИБИ PISCES

РАЗРЕД ACIPENSERIFORMES
ЕСЕТРОПОДОБНИ

Сем. Есетрови	Acipenseridae
Руска есетра	Acipenser guildenstaedi
Шип	Acipenser nudiventris
Чига	Acipenser ruthenus
Пъструга	Acipenser stellatus
! * Немска есетра	Acipenser sturio
Моруна	Huso huso

РАЗРЕД SALMONIFORMES
ПЪСТЪРВОПОДОБНИ

Сем. Пъстървови	Salmonidae
! * Дунавска пъстърва	Hucho hucho

РАЗРЕД CYPRINIFORMES
ШАРАНОПОДОБНИ

Сем. Шаранови	Cyprinidae
! * Распер	Aspius aspius
! * Белопера кротушка	Gobio albipinatus
! * Малка кротушка	Gobio uranoscopus
! * Горчивка	Rhodeus sericeus amarus
Сем. Виюнови	Cobitidae
! * Виюн	Misgurnus fossilis
Струмски гулеш	Noemacheilus breschi
! * Балкански щипок	Sabanejwia aurata

РАЗРЕД PERCIFORMES
КОСТУРОПОДОБНИ

Сем. Костурови	Percidae
! Ивичест бибан	Gymnocephalus schraetzer
! * Малка вретенарка	Zingel streber

РАЗРЕД CLUPEIFORMES
СЕЛДОПОДОБНИ

Сем. Селдови	Clupeidae
! * Карагъоз	Alosa pontica
* Малка дунавска скумрия	Alosa caspia nordmani
* Резовски карагъоз	Alosa caspia bulgarica
* Блеч	Alosa maotica
! * Средиземноморска финта	Alosa fallax

РАЗРЕД SCORPAENIFORMES
СКОРПИДОПОДОБНИ

Сем. Главочи Cottidae

! * Главоч Cottus gobio

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ 2. INVERTEBRATES

НАСЕКОМИ INSECTA

РАЗРЕД БРЪМБАРИ COLEOPTERA

Сем. Бръмбари бегачи Carabidae

! * Бръмбър рогач Lucanus cervus

! * Алпийска розалия Rosalia alpina

РАЗРЕД ПЕПЕРУДИ LEPIDOPTERA

Балканска жълтушка Colias balcanica

Родопска кадибянка Erebia rhodopensis

Аполон червен Parnassius apollo

Розово нощно пауново око Perisomena caesigema

РАЗРЕД ЦИПОКРИЛИ HYMENOPTERA

Сем. Мравки Formicidae

Червена горска мравка Formica rufa

МОЛЮСКИ MOLLUSCS

РАЗРЕД МИДИ BIVALVIA

Сем. Бисерни миди Unionoidae

! * Бисерна мида Unio crassus

3. РАСТЕНИЯ 3. PLANTS

ОТДЕЛ LICOPODIOPHYTA

ПЛАУНООБРАЗНИ

Сем. Плаунови Lycopodiaceae

Сплескан дифазиаструм Diphasiastrum
complanatum

Блатна ликоподиела Lycopodiella inundata
(Lepidotis inundata)

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ POLYPODIOPHYTA

	Режеш кладрум	<i>Cladium mariscus</i>
! *	Карниолска пушица	<i>Eleocharis carniolica</i>
	Белардиева кобрезия	<i>Kobresia myosuroides</i> (<i>Elyna bellardii</i>)
	Сем. Росянкови	Droseraceae
! *	Жлезиста алдрованда	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>
	Сем. Пиренови	Ericaceae
	Странджанска зеленика	<i>Rhododendron ponticum</i>
!	Кавказка боровинка	<i>Vaccinium arctostaphylos</i>
	Сем. Бобови	Fabaceae
!	Айтоски клин	<i>Astracantha aitosis</i>
	Тракийски клин	<i>Astracantha thracica</i> (<i>Astragalus thracicus</i>)
!	Алпийско сграбиче	<i>Astragalus alopecurus</i> (<i>A. centralpinus</i>)
!	Мехуресточашково сграбиче	<i>Astragalus physocalix</i>
	Ковачев зановец	<i>Chamaecytisus kovacevii</i>
	Едноцветна конска подкова	<i>Hippocrepis unisiliquosa</i>
	Сем. Букови	Fagaceae
	Пърнар	<i>Quercus coccifera</i>
	Странджански дъб	<i>Quercus hartwissiana</i>
	Сем. Водянкови	Hydrocharitaceae
	Алоеvidен стратиотес	<i>Stratiotes aloides</i>
	Сем. Перуникови	Iridaceae
	Оливиеров минзухар	<i>Crocus olivieri</i>
	Томасиниев минзухар	<i>Crocus tommasinianus</i>
	Сем. Устноцветни	Lamiaceae
	Украинска коча билка	<i>Nepeta ucrainica</i>
	Переста какула	<i>Salvia pinnata</i>
	Кримска какула	<i>Salvia scabiosifolia</i>
	Сем. Лентибулариеви	Lentibulariaceae
	Южна мехурка	<i>Utricularia ausrtalis</i> (<i>U. neglecta</i>)
	Сем. Кремове	Liliaceae
!	Давидов мразовец	<i>Colchicum davidovii</i>
	Дрянска ведрица	<i>Fritillaria drenovskii</i>
	Гусихиева ведрица	<i>Fritillaria gussichiae</i>
	Източна ведрица	<i>Fritillaria orientalis</i>
	Стрибърнова ведрица	<i>Fritillaria stribnyi</i>
!	Жълт крем	<i>Lilium jankae</i>
!	Родопски крем	<i>Lilium rhodopaeum</i>
	Блестящо лале	<i>Tulipa splendens</i>
	Тракийско лале	<i>Tulipa thracica</i> (<i>T. hageri</i>)
	Сем. Воднодетелинови	Menyanthaceae
	Трилистна водна детелина	<i>Menyanthes trifoliata</i>
	Щитолистни какички	<i>Nymphoides peltata</i>
	Сем. Блатни рози	Nymphaeaceae
	Бърдуче	<i>Nuphar lutea</i>
	Водна роза	<i>Nymphaea alba</i>

! *	<i>Buxbaumia viridis</i>
! *	<i>Dicranum viride</i>
! *	<i>Drepanocladus vernicosus</i>
! *	<i>Mannia triandra</i>

Приложение № 3 към чл. 37

Знакът "(I)" означава, че за вида се отнасят разпоредбите на чл. 70.

1. ГРЪБНАЧНИ

1. VERTEBRATES

БОЗАЙНИЦИ

MAMMALIA

РАЗРЕД НАСЕКОМОЯДНИ

INSECTIVORA

Сем. Таралежи	Erinaceidae
Таралеж	<i>Erinaceus concolor</i>
Сем. Земеровки	Soricidae
Етруска земеровка	<i>Suncus etruscus</i>

РАЗРЕД ПРИЛЕПИ

CHIROPTERA

Сем. Подковоноси прилепи	Rhinolophidae
Средиземноморски подковонос	<i>Rhinolophus blasii</i>
Южен подковонос	<i>Rhinolophus euryale</i>
Голям подковонос	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
Малък подковонос	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Подковонос на Мехели	<i>Rhinolophus mehelyi</i>
Сем. Булдогови прилепи	Molossidae
Булдогов прилеп	<i>Tadarida teniotis</i>
Сем. Гладконоси прилепи	Vespertilionidae
Широкоух прилеп	<i>Barbastella barbastellus</i>
Северен вечерник	<i>Eptesicus nilsoni</i>
Полунощен прилеп	<i>Eptesicus serotinus</i>
Савиево прилепче	<i>Hypsugo savii</i>
Дългокрил прилеп	<i>Miniopterus schreibersi</i>
Дългоух нощник	<i>Myotis bechsteini</i>
Остроух нощник	<i>Myotis blythi</i>
Нощник на Брандт	<i>Myotis brandti</i>
Дългопръст нощник	<i>Myotis capaccinii</i>
Воден нощник	<i>Myotis daubentoni</i>
Мустакат нощник	<i>Myotis mystacinus</i>
Трицветен нощник	<i>Myotis emarginatus</i>
Голям нощник	<i>Myotis myotis</i>

Трипръст брегобегач	<i>Calidris alba</i>
Тъмногръд брегобегач	<i>Calidris alpina</i>
Голям брегобегач	<i>Calidris canutus</i>
Кривоклюн брегобегач	<i>Calidris ferruginea</i>
Малък брегобегач	<i>Calidris minuta</i>
Сив брегобегач	<i>Calidris temminckii</i>
Голяма бекачина	<i>Gallinago media</i>
Плоскоклюн блатобегач	<i>Limicola falcinellus</i>
Черноопашат крайбрежен	<i>Limosa limosa</i> бекас
Пъстроопашат крайбрежен	<i>Limosa lapponica</i> бекас
Малка бекачина	<i>Lymnocyptes minimus</i>
Голям свирец	<i>Numenius arquata</i>
Малък свирец	<i>Numenius phaeopus</i>
Тънкоклюн свирец	<i>Numenius tenuirostris</i> (I)
Бойник	<i>Philomachus pugnax</i>
Голям червеноног водобегач	<i>Tringa erythropus</i>
Малък горски водобегач	<i>Tringa glareola</i>
Голям зеленоног водобегач	<i>Tringa nebularia</i>
Голям горски водобегач	<i>Tringa ochropus</i>
Малък зеленоног водобегач	<i>Tringa stagnatilis</i>
Малък червеноног водобегач	<i>Tringa totanus</i>
Жълтокрак брегобегач	<i>Xenus cinereus</i>
Сем. Саблеклюнови	<i>Recurvirostridae</i>
Кокилобегач	<i>Himantopus himantopus</i>
Саблеклюн	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Сем. Листоногови	<i>Phalaropodidae</i>
Тънкоклюн листоног	<i>Phalaropus lobatus</i>
Плоскоклюн листоног	<i>Phalaropus fulicarius</i>
Сем. Огърличникови	<i>Glareolidae</i>
Кафявокрил огърличник	<i>Glareola pratincta</i>
Чернокрил огърличник	<i>Glareola nordmanni</i>
Сем. Чайкови	<i>Lariidae</i>
Белобуза рибарка	<i>Chlidonias hybridus</i>
Белокрила рибарка	<i>Chlidonias leucopterus</i>
Черна рибарка	<i>Chlidonias niger</i>
Дебелоклюна рибарка	<i>Geochelidon nilotica</i>
Чайка буревестница	<i>Larus canus</i>
Малка черногърба чайка	<i>Larus fuscus</i>
Дългоклюна чайка	<i>Larus genei</i>
Голяма черногърба чайка	<i>Larus marinus</i>
Малка черноглава чайка	<i>Larus melanocephalus</i>
Малка чайка	<i>Larus minutus</i>
Речна чайка	<i>Larus ridibundus</i>
Трипръста чайка	<i>Rissa tridactyla</i>
Белочела рибарка	<i>Sterna albifrons</i>
Каспийска рибарка	<i>Sterna caspia</i>
Речна рибарка	<i>Sterna hirundo</i>
Гривеста рибарка	<i>Sterna sandvicensis</i>
Полярна рибарка	<i>Sterna paradisaea</i>

Градска лястовица	<i>Delichon urbica</i>
Селска лястовица	<i>Hirundo rustica</i>
Червенокръста лястовица	<i>Hirundo daurica</i>
Скална лястовица	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>
Брегова лястовица	<i>Riparia riparia</i>
Сем. Стърчиопашкови	Motacillidae
Полска бърбица	<i>Anthus campestris</i>
Горска бърбица	<i>Anthus trivialis</i>
Ливадна бърбица	<i>Anthus pratensis</i>
Тундрова бърбица	<i>Anthus cervinus</i>
Планинска бърбица	<i>Anthus spinoletta</i>
Жълта стърчиопашка	<i>Motacilla flava</i>
Планинска стърчиопашка	<i>Motacilla cinerea</i>
Бяла стърчиопашка	<i>Motacilla alba</i>
Сем. Копринаркови	Bombycillidae
Копринарка	<i>Bombycilla garrulus</i>
Сем. Водни косове	Cinclidae
Воден кос	<i>Cinclus cinclus</i>
Сем. Орехчета	Troglodytidae
Орехче	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Сем. Завирушкови	Prunellidae
Сивогуша завирушка	<i>Prunella modularis</i>
Пъстрогуша завирушка	<i>Prunella collaris</i>
Сем. Дроздови	Turdidae
Трънковче	<i>Cercotrichas galactotes</i>
Червеногръдка	<i>Erithacus rubecula</i>
Северен славей	<i>Luscinia luscinia</i>
Южен славей	<i>Luscinia megarhynchos</i>
Синьогушка	<i>Luscinia svecica</i>
Пъстър скален дрозд	<i>Monticola saxatilis</i>
Син скален дрозд	<i>Monticola solitarius</i>
Испанско каменарче	<i>Oenanthe hispanica</i>
Ориенталско каменарче	<i>Oenanthe isabellina</i>
Черно каменарче	<i>Oenanthe leucura</i>
Сиво каменарче	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Черногърбо каменарче	<i>Oenanthe pleschanka</i>
Домашна червеноопашка	<i>Phoenicurus ochruros</i>
Градинска червеноопашка	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Ръждивогушо ливадарче	<i>Saxicola rubetra</i>
Черногушо ливадарче	<i>Saxicola torquata</i>
Белогуш дрозд	<i>Turdus torquatus</i>
Кос	<i>Turdus merula</i>
Черногуш дрозд	<i>Turdus ruficollis</i>
Хвойнов дрозд	<i>Turdus pilaris</i>
Поен дрозд	<i>Turdus philomelos</i>
Беловежд дрозд	<i>Turdus iliacus</i>
Имелов дрозд	<i>Turdus viscivorus</i>
Сем. Коприварчеви	Sylviidae
Индийско шаварче	<i>Acrocephalus agricola</i>

Тръстиково шаварче	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>
Градинско шаварче	<i>Acrocephalus dumetorum</i>
Мустакато шаварче	<i>Acrocephalus melanopogon</i>
Водно шаварче	<i>Acrocephalus paludicola</i>
Мочурно шаварче	<i>Acrocephalus palustris</i>
Крайбрежно шаварче	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
Блатно шаварче	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
Свилено шаварче	<i>Cettia cetti</i>
Пъстроопашато шаварче	<i>Cisticola juncidis</i>
Малък маслинов	<i>Hippolais pallida</i> присмехульник
Голям маслинов	<i>Hippolais olivetorum</i> присмехульник
Градински присмехульник	<i>Hippolais icterina</i>
Полски цвъркач	<i>Locustella naevia</i>
Речен цвъркач	<i>Locustella fluviatilis</i>
Тръстиков цвъркач	<i>Locustella luscinioides</i>
Планински певец	<i>Phylloscopus bonelli</i>
Буков певец	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>
Елов певец	<i>Phylloscopus collybita</i>
Брезов певец	<i>Phylloscopus trochilus</i>
Червеногушо коприварче	<i>Sylvia cantillans</i>
Малко черноглаво коприварче	<i>Sylvia melanocephala</i>
Орфеево коприварче	<i>Sylvia hortensis</i>
Ястребогушо коприварче	<i>Sylvia nisoria</i>
Малко белогушо коприварче	<i>Sylvia curruca</i>
Голямо белогушо коприварче	<i>Sylvia communis</i>
Градинско коприварче	<i>Sylvia borin</i>
Голямо черноглаво	<i>Sylvia atricapilla</i> коприварче
Жълтоглаво кралче	<i>Regulus regulus</i>
Червеноглаво кралче	<i>Regulus ignicapillus</i>
Сем. Мухоловкови	<i>Muscicapidae</i>
Сива мухоловка	<i>Muscicapa striata</i>
Червеногуша мухоловка	<i>Ficedula parva</i>
Беловрата мухоловка	<i>Ficedula albicollis</i>
Полубеловрата мухоловка	<i>Ficedula semitorquata</i>
Жалобна мухоловка	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Сем. Мустакати синигери	<i>Timaliidae</i>
Мустакат синигер	<i>Panurus biarmicus</i>
Сем. Дългоопашати синигери	<i>Aegithalidae</i>
Дългоопашат синигер	<i>Aegithalos caudatus</i>
Сем. Синигерови	<i>Paridae</i>
Лъскавоглав синигер	<i>Parus palustris</i>
Жалобен синигер	<i>Parus lugubris</i>
Матовоглав синигер	<i>Parus montanus</i>
Качулат синигер	<i>Parus cristatus</i>
Черен синигер	<i>Parus ater</i>
Син синигер	<i>Parus caeruleus</i>
Голям синигер	<i>Parus major</i>
Сем. Зидаркови	<i>Sittidae</i>
Горска зидарка	<i>Sitta europaea</i>

Скална зидарка	<i>Sitta neumayer</i>
Сем. Скалолазкови	Tichodromadidae
Скалолазка	<i>Tichodroma muraria</i>
Сем. Дърволазкови	Certhiidae
Горска дърволазка	<i>Certhia familiaris</i>
Градинска дърволазка	<i>Certhia brachydactyla</i>
Сем. Торбогнезди синигери	Remizidae
Торбогнезд синигер	<i>Remiz pendulinus</i>
Сем. Авлигови	Oriolidae
Авлига	<i>Oriolus oriolus</i>
Сем. Сврачкови	Laniidae
Червеногърба сврачка	<i>Lanius collurio</i>
Черночела сврачка	<i>Lanius minor</i>
Сива сврачка	<i>Lanius excubitor</i>
Червеноглава сврачка	<i>Lanius senator</i>
Белочела сврачка	<i>Lanius nubicus</i>
Сем. Вранови	Corvidae
Гарван	<i>Corvus corax</i>
Сокерица	<i>Nucifraga caryocatactes</i>
Жълтоклюна гарга	<i>Pyrrhocorax graculus</i>
Сем. Скорцови	Sturnidae
Розов скорец	<i>Sturnus roseus</i>
Сем. Тъкачови	Ploceidae
Снежна чинка	<i>Montifringilla nivalis</i>
Испанско врабче	<i>Passer hispaniolensis</i>
Полско врабче	<i>Passer montanus</i>
Скално врабче	<i>Petronia petronia</i>
Сем. Чинкови	Fringillidae
Обикновено конопарче	<i>Carduelis cannabina</i>
Щиглец	<i>Carduelis carduelis</i>
Зеленика	<i>Carduelis chloris</i>
Брезова скатия	<i>Carduelis flammea</i>
Жълтоклюно конопарче	<i>Carduelis flavirostris</i>
Елшова скатия	<i>Carduelis spinus</i>
Червена чинка	<i>Carpodacus erythrinus</i>
Черешарка	<i>Coccothraustes</i>
	coccothraustes
Обикновена чинка	<i>Fringilla coelebs</i>
Планинска чинка	<i>Fringilla montifringilla</i>
Кръсточовка	<i>Loxia curvirostra</i>
Червенушка	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
Диво канарче	<i>Serinus serinus</i>
Сем. Овесаркови	Emberizidae
Лапландска овесарка	<i>Calcarius lapponicus</i>
Белоглава овесарка	<i>Emberiza leucocephalos</i>
Жълта овесарка	<i>Emberiza citrinella</i>
Зеленогуша овесарка	<i>Emberiza cirrus</i>
Сивоглава овесарка	<i>Emberiza cia</i>
Градинска овесарка	<i>Emberiza hortulana</i>

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ

2. INVERTEBRATES

.....
☐☐

НАСЕКОМИ

INSECTA

.....
☐☐

РАЗРЕД БРЪМБАРИ

COLEOPTERA

.....
☐☐

Сем. Бръмбари бегачи

Carabidae

Бръмбър рогач

Lucanus cervus

Алпийска розалия

Rosalia alpina

.....
☐☐

РАЗРЕД ПЕПЕРУДИ

LEPIDOPTERA

.....
☐☐

Балканска жълтушка

Colias balcanica

Родопска кадийянка

Erebia rhodopensis

Аполон червен

Parnassius apollo (I)

Розово нощно пауново око

Perisomena caesigema

.....
☐☐

РАЗРЕД ЦИПОКРИЛИ

HYMENOPTERA

.....
☐☐

Сем. Мравки

Formicidae

Червена горска мравка

Formica rufa

.....
☐☐

3. РАСТЕНИЯ

3. PLANTS

.....
☐☐

ОТДЕЛ ПЛАУНООБРАЗНИ

LICOPODIOPHYTA

.....
☐☐

Сем. Шилолистни

Isoetaceae

Езерен шилолист

Isoetes lacustris

Сем. Плаунови

Lycopodiaceae

Алпийски дифазиаструм

Diphasiastrum alpinum

Сплескан дифазиаструм

Diphasiastrum complanatum

Блатна ликоподиела

Lycopodiella inundata

(Lepidotis inundata)

.....
☐☐

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ

POLYPODIOPHYTA

.....
☐☐

Сем. Адриантови

Adiantaceae

Елвезиево кокиче	<i>Galanthus elwesii</i>
Снежно кокиче	<i>Galanthus nivalis</i>
Пясъчна лилия	<i>Pancreatum maritimum</i>
Сем. Сенникоцветни	Apiaceae
Лечебна пищялка	<i>Angelica archangelica</i>
Възлоцветна целина	<i>Apium nodiflorum</i>
Пълзяща целина	<i>Apium repens</i>
Крайбрежен асродаукус	<i>Astrodaucus littoralis</i>
Балдензова урока	<i>Bupleurum baldense</i>
Дълголистна урока	<i>Bupleurum longifolium</i>
Алпийски кахрис	<i>Cachrys alpina</i>
Отровна цикута	<i>Cicuta virosa</i>
Приморски ветрогон	<i>Eryngium maritimum</i>
Дланевиднолистен ветрогон	<i>Eryngium palmatum</i>
Източна тимянка	<i>Ferula orientalis</i>
Архангеликов лазерпициум	<i>Laserpitium archangelica</i>
Широколистен опопанак	<i>Opopanax hironium</i> <i>ssp. bulgaricum</i>
Жлезистовлакнест пащърнак	<i>Pastinaca argyrophylla</i>
Блатна самодивска трева	<i>Peucedanum palustre</i>
Руска самодивска трева	<i>Peucedanum ruthenicum</i>
Австрийски плеуроспермум	<i>Pleurospermum austriacum</i>
Ферулов прангос	<i>Prangos ferulacea</i>
Дегенов порезник	<i>Seseli degenii</i>
Теснолистен ручейник	<i>Sium sisarum</i>
Моркововидна стефанофия	<i>Stefanoffia daucoides</i>
Синкава триния	<i>Trinia glauca ssp. carniolica</i>
Тургениопсис	<i>Turgeniopsis foeniculacea</i>
Сем. Тойнови	Apocynaceae
Синя тойна	<i>Trachomitum venetum</i>
Сем. Джелови	Aquifoliaceae
Обикновен джел	<i>Ilex aquifolium</i>
Колхидски джел	<i>Ilex colchica</i>
Сем. Змиярникови	Araceae
Блатен аир	<i>Acorus calamus</i>
Алпийски змиярник	<i>Arum alpinum</i>
Обикновен дракункулус	<i>Dracunculus vulgaris</i>
Сем. Копитникови	Aristolochiaceae
Кръглолистна вълча ябълка	<i>Aristolochia rotunda</i>
Сем. Сложноцветни	Asteraceae
Прилегналовлакнест равнец	<i>Achillea leptophylla</i>
Тракийски равнец	<i>Achillea thracica</i>
Сребристовлакнесто	<i>Anthemis argyrophylla</i> подрумиче
Оранжево подрумиче	<i>Anthemis gaudium-solis</i>
Йорданово подрумиче	<i>Anthemis jordanovii</i>
Едрокошничесто подрумиче	<i>Anthemis macrantha</i>
Рилско подрумиче	<i>Anthemis orbetica</i>
Борисово подрумиче	<i>Anthemis regis-borisii</i>
Румелийско подрумиче	<i>Anthemis rumelica</i>

Иваново подрумиче	<i>Anthemis sancti-johannis</i>
Стрибърново подрумиче	<i>Anthemis stribnyi</i>
Плосколюспесто подрумиче	<i>Anthemis virescens</i>
Кавказки пелин	<i>Artemisia caucasica</i>
Храстовиден пелин	<i>Artemisia chamaemelifolia</i>
Тънкожилест пелин	<i>Artemisia lerchiana</i>
Светлолюспест пелин	<i>Artemisia pedemontana</i>
Родопски магарешки бодил	<i>Carduus rhodopaeus</i> (C. <i>adpressus</i> ssp. <i>rhodopaeus</i>)
Тракийски магарешки бодил	<i>Carduus thracicus</i>
Ахтарова метличина	<i>Centaurea achtarovii</i>
Яйцевиднолистна метличина	<i>Centaurea amplifolia</i>
Пясъчна метличина	<i>Centaurea arenaria</i>
Тъмнопурпурна метличина	<i>Centaurea atropurpurea</i>
Волска метличина	<i>Centaurea bovina</i>
Нежна метличина	<i>Centaurea gracilentia</i>
Имануелова метличина	<i>Centaurea immanuelis-loewii</i>
Дребна метличина	<i>Centaurea inermis</i>
Кернерова метличина	<i>Centaurea kernerana</i>
Пиринска метличина	<i>Centaurea mannagetae</i> ssp. <i>pirinica</i>
Маршалова метличина	<i>Centaurea marshaliana</i>
Черна метличина	<i>Centaurea nigrescens</i>
Парилска метличина	<i>Centaurea parilica</i>
Пихлерова метличина	<i>Centaurea pichleri</i>
Лъжливопазвена метличина	<i>Centaurea pseudoaxillaris</i>
Румелийска метличина	<i>Centaurea rumelica</i>
Скална метличина	<i>Centaurea rupestris</i>
Урумов кривец	<i>Chondrilla urumoffii</i>
Българска паламида	<i>Cirsium bulgaricum</i>
Стоянова паламида	<i>Cirsium stojanovii</i>
Битинска дрипавка	<i>Crepis bithynica</i>
Вихренска злолетница	<i>Erigeron vichrensis</i>
Планински жълт смил	<i>Helichrysum plicatum</i>
Елиптичнолистен оман	<i>Inula spiraeifolia</i>
Лепкав оман	<i>Inula viscosa</i>
Ледебуров миск	<i>Jurinea ledebourii</i>
Бодлив миск	<i>Jurinea tzar-ferdinandii</i>
Еделвайс	<i>Leontopodium alpinum</i>
Клинолистен див тютюн	<i>Ligularia glauca</i>
Сибирски див тютюн	<i>Ligularia sibirica</i>
Дългободилест онопордум	<i>Onopordon bracteatum</i>
Морски отантус	<i>Otanthus maritimus</i>
Бодлив паленис	<i>Pallenis spinosa</i>
Пиринска чобанка	<i>Petasites kablikianus</i>
Горчивчева рейхардия	<i>Reichardia picroides</i>
Безцветна саусуреа	<i>Saussurea discolor</i>
Дребноцветен кокеш	<i>Scorzonera parviflora</i>
Български сърпец	<i>Serratula bulgarica</i>

Стрибърнова козя брада	<i>Tragopogon stribrnyi</i>
Пикровиден уроспермум	<i>Urospermum picroides</i>
Сем. Киселтрънови	Berberidaceae
Епимедиум	<i>Epimedium pubigerum</i>
Сем. Грапаволистни	Boraginaceae
Йорданова айважива	<i>Alkanna jordanovii</i>
Игликова айважива	<i>Alkanna primuliflora</i>
Стрибърнова айважива	<i>Alkanna stribrnyi</i>
Синя айважива	<i>Alkanna tinctoria</i>
Гмелиново винче	<i>Anchusa gmelinii</i>
Македонско винче	<i>Anchusa macedonica</i>
Веленовскиевото винче	<i>Anchusa velenovskyi</i>
Сибирска аргузия	<i>Argusia sibirica</i>
Жлезиста белоочица	<i>Buglossoides glandulosa</i>
Гололистна наумка	<i>Cynoglossum germanicum</i>
Кръгла наумка	<i>Cynoglossum rotatum</i>
Родопско омразниче	<i>Onosma rhodopaea</i>
Сем. Кръстоцветни	Brassicaceae
Арабска етионема	<i>Aethionema arabicum</i>
Борзеанов игловръх	<i>Alyssum borzaeanum</i>
Пирински игловръх	<i>Alyssum cuneifolium</i>
	<i>ssp. pirinicum</i>
Стрибърнов игловръх	<i>Alyssum stribrnyi</i>
Хълмова гъшарка	<i>Arabis collina</i>
Пиринска гъшарка	<i>Arabis ferdinandi-coburgii</i>
Скална гъшарка	<i>Arabis nova</i>
Грациозна аубриета	<i>Aubrieta gracilis ssp. scardica</i>
Междинна аубриета	<i>Aubrieta intermedia</i>
Черноморска ауриния	<i>Aurinia uechtritziana</i>
	(<i>Lepidotrichum uechtritzianum</i>)
Пиринско зеле	<i>Brassica nivalis</i>
	<i>ssp. jordanoffii</i>
Тракийска овчарска торбичка	<i>Capsella thracica</i>
Дребноцветна горва	<i>Cardamine parviflora</i>
Пензешова горва	<i>Cardamine penzesii</i>
Азиатска целебница	<i>Conringia planisiliqua</i>
Татарско диво зеле	<i>Crambe tataria</i>
Балканска рупа	<i>Draba korabensis</i>
Качулата боянка	<i>Erysimum comatum</i>
Четириръбеста боянка	<i>Erysimum quadrangulum</i>
	(<i>Syrenia cana auct.</i>)
Алиботушка боянка	<i>Erysimum slavjankae</i>
Горски вечерник	<i>Hesperis sylvestris</i>
Балкански вечерник	<i>Hesperis theophrasti</i>
Полегнал многосеменник	<i>Hymenolobus procumbens</i>
	(<i>Hornungia procumbens</i>)
Скален иберис	<i>Iberis saxatilis</i>
Ъглолистна малколмия	<i>Malcolmia orsiniana</i>

	ssp. angulifolia
Сръбска малколмия	Malcolmia serbica
Дребна марезия	Maresia nana
Ароматна матиола	Matthiola odoratissima
Алпийско притцелаго	Pritzelago alpina ssp. brevicaulis (Hutchinsia alpina)
Дьорфлерова шиверекия	Schivereckia doerfleri
Изменчива мъдрица	Sisymbrium polymorphum
Водна шилолистка	Subularia aquatica
Сем. Дренчеви	Callitrichaceae
Крайморско дренче	Callitrichae brutia
Сем. Камбанкови	Campanulaceae
Йорданова камбанка	Campanula jordanovii
Вълнеста камбанка	Campanula lanata
Широколистна камбанка	Campanula latifolia
Орфанийска камбанка	Campanula orphanidea (Petkovia orphanidea)
Трансилванска камбанка	Campanula transsilvanica
Променливоцветна камбанка	Campanula versicolor
Сръбски едрайант	Edraianthus serbicus
Българско вятърче	Jasione bulgarica
Румелийски трахелиум	Trachelium rumelianum (T. jacquinii)
Сем. Карамфилови	Caryophyllaceae
Ресничеста песьчарка	Arenaria ciliata
Критска песьчарка	Arenaria cretica
Азиатска песьчарка	Arenaria gypsophylloides
Пиринска песьчарка	Arenaria pirinica
Родопска песьчарка	Arenaria rhodopaea
Твърдолистна песьчарка	Arenaria rigida
Картузиански карамфил	Dianthus carthusianorum
Унгарски карамфил	Dianthus kladovanus (D. pontederiae ssp. kladovanus)
Картъловиден карамфил	Dianthus nardiformis
Бledoцветен карамфил	Dianthus pallidiflorus
Стрибърнов карамфил	Dianthus stribrnyi
Урумов карамфил	Dianthus urumoffii
Текирска мишорка	Gypsophylla tekirae
Тройновилужна мишорка	Gypsophylla trichotoma
Дилянова мишовка	Minuartia diljanae
Румелийска мишовка	Minuartia rumelica
Стоянова мишовка	Minuartia stojanovii
Янкева кутявка	Moehringia jankae
Алпийска мантийка	Petrorhagia alpina
Тесалска мантийка	Petrorhagia thessala
Странджанско сапунче	Saponaria stranjensis
Алпийско плюскавиче	Silene alpina

Калиакренско плюскавиче	<i>Silene caliacrae</i>
Критско плюскавиче	<i>Silene cretica</i>
Черноморско плюскавиче	<i>Silene euxina</i>
Гръцко плюскавиче	<i>Silene graeca</i>
Лидиево плюскавиче	<i>Silene lydia</i>
Велчево плюскавиче	<i>Silene velcevii</i>
Сем. Лободови	Chenopodiaceae
Обикновено халимионе	<i>Halimione pedunculata</i>
Тученичево халимионе	<i>Halimione portulacoides</i>
Разнолистна суеда	<i>Suaeda heterophylla</i>
Сем. Лавданови	Cistaceae
Тамянка	<i>Cistus salvifolius</i>
Сем. Поветицови	Convolvulaceae
Дребно чадърче	<i>Calystegia soldanella</i>
Нежна поветица	<i>Convolvulus althaeoides</i> (<i>C. elegantissimum</i>)
Парнаска поветица	<i>Convolvulus boissieri</i> ssp. <i>parnassicus</i> (<i>C. compactus</i>)
Зюндерманова поветица	<i>Convolvulus boissieri</i> ssp. <i>suendermannii</i> (<i>C. suendermannii</i>)
Копринестовлакнеста поветица	<i>Convolvulus holosericeus</i>
Теснолистна поветица	<i>Convolvulus lineatus</i>
Персийска поветица	<i>Convolvulus persicus</i>
Критска креса	<i>Cressa cretica</i>
Сем. Дебелецови	Crassulaceae
Дебелolist	<i>Crassula tillaea</i>
Розов златовръх	<i>Rhodiola rosea</i>
Костова тлъстига	<i>Sedum kostovi</i>
Магеланска тлъстига	<i>Sedum magellense</i>
Стефчова тлъстига	<i>Sedum stefco</i>
Черноколева тлъстига	<i>Sedum tschernokolevii</i>
Цоликоферова тлъстига	<i>Sedum zollikoferi</i>
Четинест дебелец	<i>Sempervivum ciliosum</i>
Сем. Острицови	Cyperaceae
Двуредна острица	<i>Carex disticha</i>
Ръждива острица	<i>Carex ferruginea</i>
Тъмнокафява острица	<i>Carex fuliginosa</i>
Тинеста острица	<i>Carex limosa</i>
Пиринска острица	<i>Carex pirinensis</i>
Брадавическа острица	<i>Carex punctata</i>
Скална острица	<i>Carex rupestris</i>
Режеш кладрум	<i>Cladium mariscus</i>
Михелов дихостилис	<i>Dichostylis michelianus</i>
Карниолска блатница	<i>Eleocharis carniolica</i>
Полегнал изолепис	<i>Isolepis supina</i>
Белардиева кобрезия	<i>Kobresia myosuroides</i> (<i>Elyna bellardii</i>)
Крайбрежен сцирпус	<i>Scirpus litoralis</i>

	(<i>Schoenoplectus litoralis</i>)
Триръбест сцирпус	<i>Scirpus triqueter</i>
Сем. Росянкови	Droseraceae
Жлезиста алдрованда	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>
Кръглолистна росянка	<i>Drosera rotundifolia</i>
Сем. Миризлизовърбови	Elaeagnaceae
Облепиха	<i>Hippophae rhamnoides</i>
Сем. Емпетрови	Empetraceae
Черен емпетрум	<i>Empetrum nigrum</i>
Сем. Пиренови	Ericaceae
Гола кумарка	<i>Arbutus andrachne</i>
Жлезиста кумарка	<i>Arbutus unedo</i>
Калуна	<i>Calluna vulgaris</i>
Пирен	<i>Erica arborea</i>
Миртолистна зеленика	<i>Rhododendron myrtifolium</i>
Странджанска зеленика	<i>Rhododendron ponticum</i>
Кавказка боровинка	<i>Vaccinium arctostaphylos</i>
Сем. Млечкови	Euphorbiaceae
Алепска млечка	<i>Euphorbia aleppica</i>
Лъскаволистна млечка	<i>Euphorbia lucida</i>
Пясъчна млечка	<i>Euphorbia peplis</i>
Сем. Бобови	Fabaceae
Златна раменка	<i>Anthyllis aurea</i>
Айтоски клин	<i>Astracantha aitosensis</i>
Тракийски клин	<i>Astracantha thracica</i>
	(<i>Astragalus thracicus</i>)
Алпийско сграбиче	<i>Astragalus alopecurus</i>
	(<i>A. centralpinus</i>)
Рогчесто сграбиче	<i>Astragalus corniculatus</i>
Рогоплодно сграбиче	<i>Astragalus cornutus</i>
Вълнестоцветно сграбиче	<i>Astragalus dasyanthus</i>
Мехуресточашково сграбиче	<i>Astragalus physocalix</i>
Вилмотиево сграбиче	<i>Astragalus wilmottianus</i>
Карагана	<i>Caragana frutex</i>
Ковачев зановец	<i>Chamaecytisus kovacevii</i>
Нейчев зановец	<i>Chamaecytisus neicheffii</i>
Регенсбургски зановец	<i>Chamaecytisus ratibonensis</i>
Цариградски нахут	<i>Cicer montbretii</i>
Немска жълтуга	<i>Genista germanica</i>
Влакнеста жълтуга	<i>Genista pilosa</i>
Гол сладник	<i>Glycyrrhiza glabra</i>
Жълт хедизарум	<i>Hedysarum grandiflorum</i>
Червен хедизарум	<i>Hedysarum tauricum</i>
Едноцветна конска подкова	<i>Hippocrepis unisiliquosa</i>
Планиско секирче	<i>Lathyrus montanus</i>
Блатно секирче	<i>Lathyrus palustris</i>
Панчичево секирче	<i>Lathyrus pancicii</i>
Скално секирче	<i>Lathyrus saxatilis</i>
Трансилванско секирче	<i>Lathyrus transsylvanicus</i>

Южна леща	<i>Lens ervoides</i>
Блатен звездан	<i>Lotus uliginosus</i>
Бяла лупина	<i>Lupinus albus</i>
Карстова люцерна	<i>Medicago carstiensis</i>
Крайбрежна люцерна	<i>Medicago littoralis</i>
Родопска люцерна	<i>Medicago rhodopaea</i>
Кожухаров окситропис	<i>Oxytropis kozhuharovii</i>
Урумов окситропис	<i>Oxytropis urumovii</i>
Тетрагонолобус	<i>Tetragonolobus maritimus</i>
Странджанска детелина	<i>Trifolium ligusticum</i>
Тимотейкова детелина	<i>Trifolium phleoides</i>
Рубинова детелина	<i>Trifolium rubens</i>
Късозъба детелина	<i>Trifolium squamosum</i>
Разперенозъба детелина	<i>Trifolium squarrosum</i>
Остроплоден сминдух	<i>Trigonella spicata</i>
Рилска глушина	<i>Vicia abbreviata</i>
Подземна глушина	<i>Vicia amphicarpa</i>
Отсеченолистна глушина	<i>Vicia truncatulla</i>
Сем. Букови	Fagaceae
Пърнар	<i>Quercus coccifera</i>
Местенски дъб	<i>Quercus mestensis</i>
Тракийски дъб	<i>Quercus thracica</i>
Сем. Франкениеви	Frankeniaceae
Франкения	<i>Frankenia pulverulenta</i>
Сем. Тинтявови	Gentianaceae
Пронизанолистна блекстония	<i>Blackstonia perfoliata</i>
Крайбрежен червен кантарион	<i>Centaureum littorale</i>
Морски червен кантарион	<i>Centaureum maritimum</i>
Безстъблена тинтява	<i>Gentiana acaulis</i>
Скална тинтява	<i>Gentiana frigida</i>
Жълта тинтява	<i>Gentiana lutea</i>
Петниста тинтява	<i>Gentiana punctata</i>
Истинска горчивка	<i>Gentianella amarella</i>
Къдрава горчивка	<i>Gentianella crispata</i>
Енгадинова горчивка	<i>Gentianella engadinensis</i>
Петниста сверция	<i>Swertia punctata</i>
Сем. Здравецови	Geraniaceae
Балканско часовниче	<i>Erodium absinthoides</i>
Бохемски здравец	<i>Geranium bohemicum</i>
Едростълбчест здравец	<i>Geranium macrostylum</i>
Блатен здравец	<i>Geranium palustre</i>
Сем. Силиврякови	Gesneriaceae
Родопски силивряк	<i>Haberlea rhodopensis</i>
Сръбска рамонда	<i>Ramonda serbica</i>
Сем. Гологлавчеви	Globulariaceae
Равнинно гологлавче	<i>Globularia trichosantha</i>
Сем. Звъникови	Guttiferae
Багрилна звъника	<i>Hypericum androsaemum</i>
Боасиерова звъника	<i>Hypericum boissieri</i>

Чашковидна звъника	<i>Hypericum calycinum</i>
Четинеста звъника	<i>Hypericum setiferum</i>
Тасоска звъника	<i>Hypericum thasium</i>
Сем. Конскокестенови	Hippocastanaceae
Конски кестен	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Сем. Водянкови	Hydrocharitaceae
Алоевиден стратиотес	<i>Stratiotes aloides</i>
Сем. Перуникови	Iridaceae
Оливиеров минзухар	<i>Crocus olivieri</i>
Томасиниев минзухар	<i>Crocus tommasinianus</i>
Блатно петльово перо	<i>Gladiolus palustris</i>
Безлистна перуника	<i>Iris aphylla</i>
Луковична пролетка	<i>Romulea bulbocodium</i>
Гръцка пролетка	<i>Romulea linaresii</i> ssp. <i>graeca</i>
Сем. Дзукови	Juncaceae
Жабешка дзука	<i>Juncus ranarius</i>
Разперена светлика	<i>Luzula deflexa</i>
Сем. Дзуковидни	Juncaginaceae
Приморски триостреник	<i>Triglochin maritima</i>
Сем. Устноцветни	Lamiaceae
Фривалдскиева микромерия	<i>Micromeria frivaldszkyana</i>
Юлианова микромерия	<i>Micromeria juliana</i>
Черноморска коча билка	<i>Nepeta parviflora</i>
Украинска коча билка	<i>Nepeta ucrainica</i>
Форскалева какула	<i>Salvia forskahlei</i>
Переста какула	<i>Salvia pinnata</i>
Кримска какула	<i>Salvia scabiosifolia</i>
Кримски миризлив бурен	<i>Sideritis syriaca</i> (<i>S. taurica</i>)
Пясъчен ранилист	<i>Stachys arenariaeformis</i>
Балкански ранилист	<i>Stachys balcanica</i>
Български ранилист	<i>Stachys cretica</i> ssp. <i>bulgarica</i>
Приморски ранилист	<i>Stachys maritima</i>
Шарпланински ранилист	<i>Stachys scardica</i>
Едногодишно подъбиче	<i>Teucrium bothrys</i>
Странджанско подъбиче	<i>Teucrium lamifolium</i>
Прицветникова мащерка	<i>Thymus bracteosus</i>
Пиринска мащерка	<i>Thymus perinicus</i>
Сем. Лентибулариеви	Lentibulariaceae
Южна мехурка	<i>Utricularia australis</i>
	(<i>U. neglecta</i>)
Дребна мехурка	<i>Utricularia minor</i>
Сем. Кремови	Liliaceae
Качулест лук	<i>Allium jubatum</i>
Планински лук	<i>Allium montanum</i>
Стоянов лук	<i>Allium stojanovii</i>
Ресничеста белевалия	<i>Bellevalia ciliata</i>
Широколистен мразовец	<i>Colchicum bivonae</i>
Борисов мразовец	<i>Colchicum borisii</i>
Давидов мразовец	<i>Colchicum davidovii</i>

Ямболски мразовец	<i>Colchicum diampolis</i>
Родопски мразовец	<i>Colchicum rhodopaeum</i>
Дряновска ведрица	<i>Fritillaria drenovskii</i>
Гръцка ведрица	<i>Fritillaria graeca</i>
Гусихиева ведрица	<i>Fritillaria gussichiae</i>
Шахматовидна ведрица	<i>Fritillaria meleagroides</i>
Източна ведрица	<i>Fritillaria orientalis</i>
Черноморска ведрица	<i>Fritillaria pontica</i>
Стрибърнова ведрица	<i>Fritillaria stribrnyi</i>
Хризантемов жълт	<i>Gagea chrysantha</i> гарвански лук
Хелдрайхиев жълт	<i>Gagea heldreichii</i>
гарвански лук	
Албански крем	<i>Lilium albanicum</i>
Жълт крем	<i>Lilium jankae</i>
Родопски крем	<i>Lilium rhodopaeum</i>
Късна лойдия	<i>Lloydia serotina</i>
Родопска мерендера	<i>Merendera rhodopaea</i>
Битински синчец	<i>Scilla bithynica</i>
Български синчец	<i>Scilla bulgarica</i>
Златисто лале	<i>Tulipa aureolina</i>
Южно лале	<i>Tulipa australis</i>
Пиринско лале	<i>Tulipa pirinica</i>
Родопско лале	<i>Tulipa rhodopaea</i>
Блестящо лале	<i>Tulipa splendens</i>
Тракийско лале	<i>Tulipa thracica</i> (T. hageri)
Урумово лале	<i>Tulipa urumoffii</i>
Сем. Ленови	Linaceae
Нежен лен	<i>Linum elegans</i>
Старопланински лен	<i>Linum extraaxilare</i>
Сем. Блатиеви	Lythraceae
Прешленолистна амания	<i>Ammania verticillata</i>
Мащеркова блатия	<i>Lythrum thymifolia</i>
Мидендорфия	<i>Middendorfia borystenica</i>
Теснолистен пеплис	<i>Peplis alternifolia</i>
Сем. Воднотелинови	Menyanthaceae
Трилистна водна детелина	<i>Menyanthes trifoliata</i>
Щитолистни какички	<i>Nymphoides peltata</i>
Сем. Моринови	Morinaceae
Персийска мориана	<i>Morina persica</i>
Сем. Блатни рози	Nymphaeaceae
Бърдуче	<i>Nuphar lutea</i>
Водна роза	<i>Nymphaea alba</i>
Сем. Върбовкови	Onagraceae
Дребна чаровница	<i>Circaea alpina</i>
Блатна лудвигия	<i>Ludwigia palustris</i>
Сем. Салепови	Orchidaceae
Обикновен анакамптис	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Дремников главопрашник	<i>Cephalanthera epipactoides</i>
Венерино пантофче	<i>Cypripedium calceolus</i> (I)

Месночервена дактилориза	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Калописиева дактилориза	<i>Dactylorhiza kalopissii</i>
Пълзяща гудиера	<i>Goodyera repens</i>
Блатиста хамарбия	<i>Hammarbia paludosa</i>
Едногрудков херминиум	<i>Herminium monorchis</i>
Обикновена пърчовка	<i>Himantoglossum caprinum</i>
	(<i>H. hircinum</i>)
Недоразвит лимодорум	<i>Limodorum abortivum</i>
Льозелов липарис	<i>Liparis loeselii</i> (I)
Сърцевиден тайник	<i>Listera cordata</i>
Обикновена пчелица	<i>Ophrys apifera</i>
Гръцка пчелица	<i>Ophrys argolica</i> (I)
Двуорога пчелица	<i>Ophrys cornuta</i>
	(<i>O. scolopax</i> ssp. <i>cornuta</i>)
Муховидна пчелица	<i>Ophrys insectifera</i>
Паяковидна пчелица	<i>Ophrys mammosa</i>
	(<i>O. sphegodes</i> ssp. <i>mammosa</i>)
Шлемовиден салеп	<i>Orchis militaris</i>
Пеперудоцветен салеп	<i>Orchis papilionaceae</i>
Провански салеп	<i>Orchis provincialis</i>
Шпитцелов салеп	<i>Orchis spitzelii</i>
Кълбеста траунстейнера	<i>Traunsteinera globosa</i>
	(<i>Orchis globosa</i>)
Палешников серапиас	<i>Serapias vomeraceae</i>
Есенен спиралник	<i>Spiranthes spiralis</i>
Сем. Божурови	<i>Paeoniaceae</i>
Розов божур	<i>Paeonia mascula</i>
Теснолистен божур	<i>Paeonia tenuifolia</i>
Сем. Макови	<i>Papaveraceae</i>
Пирински мак	<i>Papaver degenii</i>
Сем. Живовлекови	<i>Plantaginaceae</i>
Рогат живовлек	<i>Plantago cornuti</i>
Сем. Саркофаеви	<i>Plumbaginaceae</i>
Бесерова змийска трева	<i>Goniolimon besseranum</i>
Бяла змийска трева	<i>Goniolimon collinum</i>
Далматинска змийска трева	<i>Goniolimon dalmaticum</i>
Татарска змийска трева	<i>Goniolimon tataricum</i>
Маноловска гърлица	<i>Limonium asterotrichum</i>
Българска гърлица	<i>Limonium bulgaricum</i>
Гмелинова гърлица	<i>Limonium gmelinii</i>
Широколистна гърлица	<i>Limonium latifolium</i>
Мейерова гърлица	<i>Limonium meyeri</i>
Обикновена гърлица	<i>Limonium vulgare</i>
Сем. Житни	<i>Poaceae</i>
Качулато диво жито	<i>Aegilops comosa</i>
Коленчато диво жито	<i>Aegilops geniculata</i>
	(<i>A. lorentii</i>)
Маркграфово диво жито	<i>Aegilops markgrafii</i>
	(<i>A. dichasians</i>)

Крайбрежен елурупус	<i>Aeluropus littoralis</i>
Тракийска класица	<i>Alopecurus thracicus</i>
Прекъсната ветрушка	<i>Apera interrupta</i>
Едрокласа овсига	<i>Bromus lanceolatus</i>
Мизийска овсига	<i>Bromus moesiacus</i>
Парилска овсига	<i>Bromus parilicus</i>
Съчленен коринефорус	<i>Corynephorus divaricatus</i>
Гъстоцветен пирей	<i>Elymus picnanthus</i>
	(<i>Agropyron litorale</i>)
Равенски ериантус	<i>Erianthus ravennae</i>
Пиринска власатка	<i>Festuca pirinica</i>
Парвотризетум	<i>Parvotrisetum myrianthum</i>
Перидикцион	<i>Perydiction sanctum</i>
	(<i>Brachypodium sanctum</i>)
Айтоска ливадина	<i>Poa aitosenis</i>
Йорданова ливадина	<i>Poa jordanovii</i>
Мочурна ливадина	<i>Poa palustris</i>
Пиринска ливадина	<i>Poa pirinica</i>
Родопска дива ръж	<i>Secale rhodopaeum</i>
Корабска гъжва	<i>Sesleria korabensis</i>
	(<i>S. klasterskii</i>)
Сем. Телчаркови	<i>Polygalaceae</i>
Суша телчарка	<i>Polygala acarnanica</i>
Алпийска телчарка	<i>Polygala alpestris</i>
Горчива телчарка	<i>Polygala amarella</i>
Сибирска телчарка	<i>Polygala sibirica</i>
Сем. Лападови	<i>Polygonaceae</i>
Рилски ревен	<i>Rheum rhaponticum</i>
Сем. Ръждавецови	<i>Potamogetonaceae</i>
Тъполистен ръждавец	<i>Potamogeton friesii</i>
Влакновиден ръждавец	<i>Potamogeton trichoides</i>
Сем. Игликови	<i>Primulaceae</i>
Тъполистен оклоп	<i>Androsace obtusifolia</i>
Мечо око	<i>Cortusa matthioli</i>
Пролетно ботурче	<i>Cyclamen coum</i>
Блатна перушина	<i>Hottonia palustris</i>
Европейско ленивче	<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>
Рилска иглика	<i>Primula deorum</i>
Старопланинска иглика	<i>Primula frondosa</i>
Дългоцветна иглика	<i>Primula halleri</i>
Сибторпиева иглика	<i>Primula vulgaris</i> ssp. <i>sibthorpii</i>
Унгарско крайснежно звънче	<i>Soldanella chrysostricta</i>
Пиринско крайснежно звънче	<i>Soldanella pirinica</i>
Сем. Муравови	<i>Pyrolaceae</i>
Кръглолистна мурава	<i>Pyrola rotundifolia</i>
Сем. Рафлезијеви	<i>Raflesiaceae</i>
Цитинус	<i>Cytinus clusii</i>
Сем. Лютикови	<i>Ranunculaceae</i>
Волжки горицвет	<i>Adonis vogensis</i>

Нарцисова съсънка	<i>Anemone narcissiflora</i>
Червена съсънка	<i>Anemone pavonina</i>
Горска съсънка	<i>Anemone sylvestris</i>
Златиста кандилка	<i>Aquilegia aurea</i>
Обикновена кандилка	<i>Aquilegia nigricans</i>
	(<i>A. vulgaris</i>)
Алпийски повет	<i>Clematis alpina</i>
Белоцветен шпорец	<i>Delphinium fissum</i>
	ssp. <i>albiflorum</i>
Български ерантис	<i>Eranthis bulgaricus</i>
Източна челебитка	<i>Nigella orientalis</i>
Халерово котенце	<i>Pulsatilla halleri</i>
Полско котенце	<i>Pulsatilla pratensis</i>
Славянско котенце	<i>Pulsatilla slavjankae</i>
Пролетно котенце	<i>Pulsatilla vernalis</i>
Кладенчево лютиче	<i>Ranunculus fontanus</i>
Стояново лютиче	<i>Ranunculus stojanovii</i>
Вонящо обичниче	<i>Thalictrum foetidum</i>
Витошко лале	<i>Trollius europaeus</i>
Сем. Зърникови	Rhamnaceae
Алпийска зърника	<i>Rhamnus alpina</i>
Сем. Розоцветни	Rosaceae
Ахтарово шапиче	<i>Alchemilla achtarovii</i>
Звездоцветно шапиче	<i>Alchemilla asteroantha</i>
Бъндерицово шапиче	<i>Alchemilla bandericensis</i>
Юмрукчалско шапиче	<i>Alchemilla jumrukczalica</i>
Меколистно шапиче	<i>Alchemilla mollis</i>
Пиринско шапиче	<i>Alchemilla pirinica</i>
Вебиев див бадем	<i>Amygdalus webbii</i>
Ориенталски глог	<i>Crataegus stevenii</i>
Триразделнолистен ериолобус	<i>Eriolobus trilobata</i>
Българско омайниче	<i>Geum bulgaricum</i>
Родопско омайниче	<i>Geum rhodopaeum</i>
Мушмула	<i>Mespilus germanica</i>
Златноцветно прозорче	<i>Potentilla chrysantha</i>
Емилипопово прозорче	<i>Potentilla emili-popii</i>
Храстовидно прозорче	<i>Potentilla fruticosa</i>
Черногорско прозорче	<i>Potentilla montenegrina</i>
Ничичово прозорче	<i>Potentilla nicicii</i>
Мочурно прозорче	<i>Potentilla palustris</i>
Пираканта	<i>Pyracantha coccinea</i>
Българска круша	<i>Pyrus bulgarica</i>
Херцинска къпина	<i>Rubus hercinicus</i>
Едрolistна къпина	<i>Rubus macrophyllus</i>
Пирамидалносъцветна	<i>Rubus thyrsoflorus</i> къпина
Нарязанолистен тъжник	<i>Spiraea crenata</i>
Звънколистен тъжник	<i>Spiraea hypericifolia</i>
Върболистен тъжник	<i>Spiraea salicifolia</i>
Сем. Брошови	Rubiaceae

Дребно еньовче	<i>Galium demissum</i>
Родопско еньовче	<i>Galium rhodopaeum</i>
Брошово еньовче	<i>Galium rubioides</i>
Сем. Седефчеви	Rutaceae
Балкански цялолист	<i>Haplophyllum balcanicum</i>
Ленолистен цялолист	<i>Haplophyllum thesioides</i>
Седефче	<i>Ruta graveolens</i>
Сем. Върбови	Salicaceae
Петтичинкова върба	<i>Salix pentandra</i>
Тъполистна върба	<i>Salix retusa</i>
Розмаринолистна върба	<i>Salix rosmarinifolia</i>
Ксантийска върба	<i>Salix xanticola</i>
Сем. Каменоломкови	Saxifragaceae
Черно френско грозде	<i>Ribes nigrum</i>
Жълта каменоломка	<i>Saxifraga aizoides</i>
Оклопова каменоломка	<i>Saxifraga androsacea</i>
Рохелова каменоломка	<i>Saxifraga marginata</i>
Азиатска каменоломка	<i>Saxifraga mollis</i>
Алпийска каменоломка	<i>Saxifraga retusa</i>
Сем. Живеничеви	Scrophulariaceae
Гол напръстник	<i>Digitalis laevigata</i>
Родопска горска майка	<i>Lathraea rhodopaea</i>
Къса лугачка	<i>Linaria brachyphylla</i>
Гръцка лугачка	<i>Linaria peloponesiaca</i>
Лежаща лндерния	<i>Lindernia procumbens</i>
Блатно пропадниче	<i>Pedicularis palustris</i>
Хоботниче	<i>Rhynchocorys elephas</i>
Одрински лопен	<i>Verbascum adrianopolitanum</i>
Анасонов лопен	<i>Verbascum anisophyllum</i>
Боев лопен	<i>Verbascum boevae</i>
Винчелистен лопен	<i>Verbascum bugulifolium</i>
Давидов лопен	<i>Verbascum davidoffii</i>
Декоративен лопен	<i>Verbascum decorum</i>
Диекианов лопен	<i>Verbascum dieckianum</i>
Пушицов лопен	<i>Verbascum eriophorum</i>
Янкев лопен	<i>Verbascum jankaeum</i>
Йорданов лопен	<i>Verbascum jordanovii</i>
Юрушки лопен	<i>Verbascum juruk</i>
Лагуров лопен	<i>Verbascum lagurus</i>
Дребноцветен лопен	<i>Verbascum minutiflorum</i>
Лъжеблагороден лопен	<i>Verbascum pseudonobile</i>
Пурпурен лопен	<i>Verbascum purpureum</i>
Скален лопен	<i>Verbascum rupestre</i>
Родопски лопен	<i>Verbascum spathulisepalum</i>
Тракийски лопен	<i>Verbascum thracicum</i>
Цар Борисов лопен	<i>Verbascum tzar-borisii</i>
Урумов лопен	<i>Verbascum urumovii</i>
Баумгартеново великденче	<i>Veronica baumgartenii</i>
Черноморско великденче	<i>Veronica euxina</i>

Сем. Кучета Canidae
Чакал Canis aureus (I)
Европейски вълк Canis lupus (I)
Сем. Котки Felidae
Европейска дива котка Felis silvestris (I)
Сем. Порове Mustelidae
Черен пор Mustela putorius

РАЗРЕД ARTIODACTILA ЧИФТОКОПИТНИ

Кухороги Bovidae
Дива коза Rupicapra rupicapra
balcanica

ПТИЦИ AVES

РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ ANSERIFORMES

Сем. Патицови Anatidae
Зеленоглава патица Anas platyrhynchos
Лятно бърне Anas querquedula (I)
Зимно бърне Anas crecca
Фиш Anas penelope
Клопач Anas clypeata
Шилоопашата патица Anas acuta
Голяма белочела гъска Anser albifrons
Качулата потапница Aythya fuligula

РАЗРЕД GALLIFORMES КОКОШОПОДОБНИ

Сем. Фазанови Phasianidae
Планински кеклик Alectoris graeca graeca
Тракийски кеклик Alectoris chukar
Пъдпъдък Coturnix coturnix
Яребица Perdix perdix
Колхидски фазан Phasianus colchicus
Глухар Tetrao urogallus

РАЗРЕД ДЪЖДОСВИРЦО- CHARADRIIFORMES ПОДОБНИ

Сем. Бекасови Scolopacidae
Средна бекачина Gallinago gallinago
Горски бекас Scolopax rusticola

РАЗРЕД COLUMBIFORMES ГЪЛЪБОПОДОБНИ

Сем. Гълъбови Columbidae
Гривяк Columba palumbus

Гугутка *Streptopelia decaocto*
Гургулица *Streptopelia turtur* (I)

РАЗРЕД PASSERIFORMES ВРАБЧОПОДОБНИ

Сем. Скорцови *Sturnidae*
Обикновен скорец *Sturnus vulgaris*
Сем. Вранови *Corvidae*
Чавка *Corvus monedula*
Посевна врана *Corvus frugilegus*
Сива врана *Corvus corone cornix*
Сврака *Pica pica*

ВЛЕЧУГИ REPTILIA

РАЗРЕД ЗМИИ OPHIDIA

Сем. Отровници *Viperidae*
Пепелянка *Vipera ammodytes*

ЗЕМНОВОДНИ AMPHIBIA

РАЗРЕД БЕЗОПАШАТИ ANURA

Сем. Водни жаби *Ranidae*
Водна жаба *Rana ridibunda*
Планинска водна жаба *Rana temporaria*
Зелена водна жаба *Rana esculenta*

РИБИ PISCES

РАЗРЕД АСИПЕНСЕРИФОРМЕС ЕСЕТРОПОДОБНИ

Сем. Есетрови *Acipenseridae*
Руска есетра *Acipenser gueldenstaedti*
Шип *Acipenser nudiiventris*
Чига *Acipenser ruthenus*
Пъструга *Acipenser stellatus*
Моруна *Huso huso*

РАЗРЕД СЕЛДОПОДОБНИ CLUPEIFORMES

Сем. Селдови *Clupeidae*
Карагъоз *Alosa pontica*
Малка дунавска скумрия *Alosa caspia nordmani*
Резовски карагъоз *Alosa caspia bulgarica*
Блеч *Alosa maeotica*
Средиземноморска финта *Alosa fallax*

РАЗРЕД SALMONIFORMES ПЪСТЪРВОПОДОБНИ

Сем. Пъстървови Salmonidae
Дунавска пъстърва Hucho hucho

РАЗРЕД CYPRINIFORMES ШАРАНОПОДОБНИ

Сем. Шаранови Cyprinidae
Бяла мряна Barbus barbus
Маришка мряна Barbus cyclolepis
Черна (балканска) мряна Barbus meridionalis petenyi

РАЗРЕД PERCIFORMES КОСТУРОПОДОБНИ

Сем. Костурови Percidae
Ивичест бибан Gymnocephalus schraetser
Голяма/обикновена Zingel zingel вретенарка

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ 2. INVERTEBRATES

МЕКОТЕЛИ MOLLUSKA

КЛАС ОХЛЮВИ GASTROPODA

Сем. Хелициди Helicidae
Градински охлюв Helix pomatia
Лозов охлюв Helix lucorum

КЛАС ПРЕШЛЕНЕСТИ ANNELIDA ЧЕРВЕИ

Сем. Пиявици Hirudinidae
Медицинска пиявица Hirudo medicinalis

ЧЛЕНЕСТОНОГИ ARTHROPODA

КЛАС РАКООБРАЗНИ KRUTACEA

Сем. Сладководни раци Astacidae
Речен рак Astacus astacus
Езерен рак Astacus leptodactylos

3. РАСТЕНИЯ 3. PLANTS

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ POLYPODIOPHYTA

Сем. Аспидеви Aspidiaceae
Дриоптерис Dryopteris sp. div.
Многоредник Polystichum sp. div.

ОТДЕЛ

MAGNOLIOPHYTA ПОКРИТОСЕМЕННИ

Сем. Кокичеви	Amaryllidaceae
Блатно кокиче	Leucojum aestivum
Сем. Сенникоцветни	Apiaceae
Урока	Bupleurum sp. div.*
Пронизанолистен трибел	Smyrnum perfoliatum
Сем. Сложноцветни	Asteraceae
Челядник	Echinops sp. div.*
Смил	Helichrysum arenarium
Сем. Карамфилови	Caryophyllaceae
Сбита мишорка	Gypsophylla glomerata
Метличеста мишорка	Gypsophylla paniculata
Сем. Перуникови	Iridaceae
Минзухар	Crocus sp. div.*
Петльово перо, гладиол	Gladiolus sp. div.*
Сем. Кремови	Liliaceae
Зайча сянка	Asparagus sp. div.*
Бял бърдун	Asphodelus albus
Самодивско цвете	Erytronium dens-canis
Петров кръст	Lilium martagon
Момкова сълза	Polygonatum officinale
Бодлив залист, див чемшир	Ruscus aculeatus
Подезичен залист	Ruscus hypoglossum
Обикновен синчец	Scilla bifolia
Сем. Салепови	Orchidaceae
Дактилориза	Dactylorhiza sp. div.*
Салеп	Orchis sp. div.*
Сем. Божурови	Paeoniaceae
Червен божур	Paeonia peregrina
Сем. Саркофаеви	Plumbaginaceae
Змийска трева	Goniolimon sp. div.*
Гърлица	Limonium sp. div.*
Сем. Житни	Poaceae
Коило	Stipa sp. div.*
Сем. Игликови	Primulaceae
Есенно ботурче	Cyclamen neapolitanum
Лечебна иглика	Primula veris
Обикновена иглика	Primula vulgaris
Сем. Лютикови	Ranunculaceae
Котенце	Pulsatilla sp. div.*
Сем. Върбови	Salicaceae
Ива, козя върба	Salix caprea

Приложение № 5 към чл. 44, ал. 1

Забранени уреди, методи и средства, вкл. моторни превозни средства,
за улавяне и убиване

Бозайници:

- Живи животни, вкл. слепи или осакатени, които се използват като

Грещеността на данните е гарантирана.

7./8. 9. 10. 11. 11а.

Възможността за износ на животни продукти.

12. Страна Разрешително Дата на последния фискат № на операцията ** на произход * № ре-експорт или дата на придобиване ***

Грещеността на данните е гарантирана.

7./8. 9. 10. 11. 11а.

Съществува възможност за износ на животни продукти.

12. Страна Разрешително Дата на последния фискат № на операцията ** на произход * № ре-експорт или дата на придобиване ***

Грещеността на данните е гарантирана.

7./8. 9. 10. 11. 11а.

Допълнителна информация за износ на животни продукти.

12. Страна Разрешително Дата на последния фискат № на операцията ** на произход * № ре-експорт или дата на придобиване ***

Грещеността на данните е гарантирана.

- * Страната в която екземплярът е хванат от природата, размножен на затворено или или изкуствено развъден (само в случай на ре-експорт)
** Само за екземпляри от Приложение 1 от видове размножени на затворено или изкуствено за търговски цели
*** За екземпляри добити преди конвенцията

Грещеността на данните е гарантирана.

13. Това разрешително е издадено от:

Място Дата Осигурителна марка, подпис, официален печат

Грещеността на данните е гарантирана.

14. ОДОБРЕН ИЗНОС 15. ТОВАРИТЕЛНИЦА №

